

Het beheer van de openbare ruimte in Teylingen

- Businesscase -

Beheer Openbare Ruimte

Inleiding

De openbare ruimte van Teylingen bevat een grote diversiteit aan kapitaalgoederen, van bomen tot rioolleidingen en van wegen tot lichtmasten. Deze zogeheten assets zijn eigendom van de gemeente en worden door HLTsamen beheerd om hun functionaliteit en veiligheid voor de inwoners te waarborgen. Gedurende hun levensduur wordt onderhoud gepleegd en bij het einde van die levensduur volgt vervanging.

De kwaliteit van de openbare ruimte vraagt om extra aandacht en geeft directe uitdagingen. Hoewel niet altijd direct zichtbaar voor inwoners, is er ten aanzien van een aantal assets namelijk sprake van een olopende onderhoudsachterstand. Tegelijkertijd beïnvloeden maatschappelijke uitdagingen waar Teylingen voor staat, zoals klimaatverandering, energietransitie, woningbouw, individualisering en stijgende materiaalkosten, steeds nadrukkelijker de inrichting en het functioneren van de openbare ruimte. In 2024 en 2025 zijn er incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor tijdelijke capaciteitsuitbreiding om zorg te dragen voor de omgang met bovengenoemde uitdagingen. Deze achterstand is echter niet in korte tijd te herstellen en vraagt om een structurele aanpak.

Voor dit probleem is eerder aandacht gevraagd. In 2023 heeft de rekenkamer bijvoorbeeld geadviseerd om te zorgen voor een sluitende beleidscyclus door evaluatie en actualisatie en een meerjarenprogramma voor investeringen in de openbare ruimte op te zetten. Dit heeft ertoe geleid dat diverse voorzieningen zijn komen te vervallen en gestort in de algemene reserve van gemeente Teylingen. Verder is de raad van Teylingen in december 2024 en oktober 2025 meegenomen in de staat van de openbare ruimte.

De opgaven in de openbare ruimte vragen steeds meer van de organisatie, terwijl de beschikbare capaciteit al geruime tijd onder druk staat. Om de opgelopen achterstanden in het beheer van de openbare ruimte aan te pakken, voorbereid te zijn op toekomstige ontwikkelingen én om en van reactief naar proactief beheer te komen, is voldoende uitvoeringscapaciteit noodzakelijk. In deze businesscase wordt inzicht gegeven in de benodigde inzet en het tempo waarin Teylingen de openbare ruimte op orde kan brengen. Dit gebeurt aan de hand van twee scenarioschetsen, elk met eigen consequenties voor tempo, inzet en te bereiken (beleids)doelen. De opgaven en constatering voor de openbare ruimte in Hillegom en Lisse zijn vergelijkbaar met die van Teylingen. Daarnaast is de ambtelijke organisatie om omgang te bieden met deze uitdagingen verweven in de uitvoeringsorganisatie HLTsamen. Dit maakt dat deze businesscase gelijktijdig in drie gemeenten wordt behandeld.

Leeswijzer

De businesscase bevat 4 hoofdstukken. Gestart wordt met de managementsamenvatting, waarna in hoofdstuk 1 de ontwikkeling wordt geschetst van de kwaliteit van de assets in de openbare ruimte van Teylingen. Daarmee wordt ook ingegaan op het “waarom” van deze businesscase. In hoofdstuk 2 wordt per asset de huidige stand van zaken beschreven: welk beleid heeft de raad van Teylingen over de assets vastgesteld en wat zien we daarvan terug in de praktijk? In hoofdstuk 3 wordt in twee scenario's beschreven wat er nodig is voor het op orde brengen en toekomstbestendig maken van het beheer van de openbare ruimte. Ieder scenario kent een eigen ambitie en een eigen kostenplaatje. In hoofdstuk 4 wordt een advies gegeven ten aanzien van een scenario, het effect op de begroting, financiële dekking, en bijbehorende risico's geduid.

Managementsamenvatting

De kwaliteit van de assets in de openbare ruimte van Teylingen is de afgelopen jaren verslechterd en binnen de ambtelijke uitvoeringsorganisatie HLTsamen is te weinig capaciteit beschikbaar om deze verslechtering tot stilstand te brengen. Daarnaast zien we (in het recente verleden en in de toekomst) beleidsmatige ontwikkelingen op ons afkomen die op zichzelf al een grotere personele inzet vereisen. De verslechtering van de assets in de openbare ruimte is op het eerste gezicht niet altijd waar te nemen, omdat een deel van de assets zich onder de grond bevindt (zoals de riolering) of deskundigheid vereisen om de kwaliteit te kunnen toetsen (zoals bij bruggen). In 2024 en 2025 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld om externe capaciteit in te huren. Deze inhuur (van ongeveer 13 fte) heeft het mogelijk gemaakt om het areaal in beeld te brengen, te starten met het opstellen van meerjarige beheerplannen en om vervangingsprojecten op te starten. Medio 2026 houdt deze incidentele financiering op, waarmee terugvallen naar de oorspronkelijke situatie aan de orde is en een verdere verslechtering van de openbare ruimte (met name de assets riool, wegen en civiele kunstwerken) in het verschiet ligt.

Om de verslechtering structureel een halt toe te roepen is een businesscase opgesteld. Daarbij wordt een structurele oplossing geschetst aan de hand van twee scenario's. De scenario's behelzen een capaciteitsuitbreiding van respectievelijk 14 fte (scenario 1) en 27 fte (scenario 2). Het eerste scenario brengt de achteruitgang tot stilstand en over een periode van ruim 20 jaar wordt verbetering zichtbaar. Scenario 2 leidt over een periode van ongeveer 10 jaar tot zichtbare verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. De kosten van scenario 1 bedragen € 1,4 mln. en kunnen gedekt worden door verhogingen van rioolheffing, investeringsbudgetten en vergunningen. Bij scenario 2 worden diezelfde dekkingsbronnen gebruikt, maar is een bijdrage uit de gemeentelijke begroting noodzakelijk, namelijk € 394.000. Gemeente Teylingen wordt geadviseerd om te kiezen voor scenario 1 en gelijktijdig te vragen om een evaluatie van de situatie over drie jaar. Scenario 2 is op dit moment financieel lastig in te passen binnen de gemeentelijke begrotingen en vraagt van de organisatie om in korte tijd 27 fte te vinden op de arbeidsmarkt en deze in te passen in de eigen organisatie. Dit zijn op korte termijn te grote opgaves. Daarnaast zal er gewerkt worden aan actualisering van beheerplannen, waarin ruimte is om ambities, kaders en consequenties te actualiseren.

De verslechtering van de kwaliteit van de openbare ruimte zien we terug in alle gemeenten waar HLTsamen voor werkt, waardoor het nemen van maatregelen ook in Lisse en Hillegom noodzakelijk is. De businesscase wordt daarom gelijktijdig in gemeenten Teylingen, Hillegom en Lisse behandeld, met het advies om daarbij hetzelfde scenario (1) te kiezen.

Inhoud

Inleiding	2
Managementsamenvatting.....	3
1. Het beheer van de openbare ruimte	5
Ontwikkelingen	5
Oplossingen.....	6
2. Stand van zaken assets	7
Wegen	8
Civiele Kunstwerken	10
Riolering.....	12
Water.....	14
Groen	15
Spelen	16
Straatmeubilair	17
Openbare Verlichting.....	18
Ondergrond.....	19
Afval	20
3. Scenario's.....	21
Bestaande situatie	22
Scenario 1 – Achteruitgang gestopt	24
Scenario 2 – Inlopen achterstand	28
4. Voorkeursscenario en financiën.....	32
Externe toetsing	32
Voorkeursscenario	32
Begrotingseffecten	33
Risico's	35
Specificering van financiële onderbouwing.....	37

1. Het beheer van de openbare ruimte

Het beheer van de openbare ruimte in Teylingen vraagt nadrukkelijke aandacht. Bij diverse assets in de openbare ruimte zijn achterstanden ontstaan in zowel regulier beheer als vervanging. Deze achterstand is niet altijd direct zichtbaar. Teruglopende beeldkwaliteit, zoals oneffenheden in het wegdek of defecte verlichting, valt direct op, maar technische achteruitgang is vaak minder goed waarneembaar. Denk daarbij aan de staat van riolering of constructieve veiligheid van civiele kunstwerken (bruggen).

Bij de assets wegen, civiele kunstwerken en riolering zijn de afgelopen jaren substantiële achterstanden ontstaan. Zo heeft inmiddels twintig procent van de niet-asfaltverhardingen in Teylingen de laagste kwaliteitsklasse, wat betekent dat deze wegen binnen een jaar van een plan van aanpak voorzien moeten worden. Zonder ingrijpen loopt dit aandeel op tot veertig procent. Ook bij bruggen en tunnels dreigen afsluitingen, omdat ze de verkeersbelasting niet meer aankunnen en er onvoldoende capaciteit is om vervanging te organiseren. Voor het riool geldt dat situaties zoals wateroverlast vaker zullen voorkomen als onderhoud uitblijft en in ergste geval inzakking van het stelsel (en bovenliggende infrastructuur) kan ontstaan.

Voor meer zichtbare onderdelen van de openbare ruimte, zoals verlichting, sport- en spelelementen, straatmeubilair, groen, water, ondergrond en afval, is het noodzakelijk om keuzes te maken. De beschikbare capaciteit is op meerdere fronten ontoereikend om onderhoud planmatig uit te voeren en vervangingsopgaven goed in de markt te zetten. Tegelijkertijd zien we dat beschikbare budgetten voor onderhoud en vervanging niet altijd worden benut. Dit komt niet door een gebrek aan ambities, noodzaak of wensen, maar door een tekort aan capaciteit om onderhoud en vervanging te vertalen naar aanbestedingen en dit goed voor te bereiden, uit te zetten en te begeleiden. Op basis van areaalgegevens en kentallen is de verwachting dat de huidige budgetten eerder te krap zijn dan te ruim. Naar verwachting zal in 2026-2027 de beheerplannen en meerjarig onderhoudsplannen behandeld worden in de gemeenteraad. Waarin ook aandacht wordt besteed aan de benodigde middelen op gebied van exploitatie en investeringen. Om deze plannen op te kunnen stellen en de beschikbare budgetten daadwerkelijk te benutten, is het noodzakelijk eerst te investeren in voldoende capaciteit. Er dient immers een schrijver en trekker te zijn van de plannen.

Ontwikkelingen

Niet alleen het inlopen van bestaande achterstanden in de openbare ruimte vraagt extra capaciteit, ook zijn er beleidsmatige ontwikkelingen (nu en in het verleden) die maken dat een steeds groter beroep op de bestaande capaciteit wordt gelegd. Bijvoorbeeld de toegenomen behoefte aan inspraak en participatie. Teylingen wil inwoners zo goed mogelijk betrekken bij veranderingen in hun directe leefomgeving. Dit is waardevol, maar vraagt wel extra inzet van medewerkers. Zo is het systeem voor Meldingen Openbare Ruimte (Fixi) oorspronkelijk bedoeld voor het melden van concrete storingen in de openbare ruimte, zoals kapotte lichtmasten of losse stoeptegels. In de praktijk wordt MOR echter steeds vaker gebruikt voor het stellen van vragen, het delen van ideeën of het melden van ongemakken. Inmiddels betreft dit het merendeel van de meldingen. Hoewel deze signalen waardevol zijn, vraagt het afhandelen ervan aanzienlijk meer tijd en aandacht dan waar het systeem oorspronkelijk op was ingericht. De capaciteit om deze bredere stroom aan meldingen zorgvuldig te behandelen, is op dit moment niet aanwezig. Gezien er wel een expliciete wens is tot afhandeling van zaken, komt hier de kwaliteit van afhandeling in geding alsmede de kwaliteit en aandacht (tijd) voor andere meer primaire zaken van beheer van de openbare ruimte.

Een ander voorbeeld is de invloed van ontwikkelingen als verduurzaming en klimaatverandering, welke grote impact hebben op de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Het onderkennen, uitwerken en in

beleid aan de raad voorleggen van deze ontwikkelingen vraagt tijd en capaciteit, evenals de implementatie die daarop volgt. Denk aan natuurvriendelijke oevers, (versnelde) invoering van LED-verlichting, gescheiden rioleringsstelsels en de omgang met flora en fauna. Het volgen van deze ontwikkelingen en het vertalen ervan naar beleid en uitvoering vraagt structureel aandacht en capaciteit. Daarbij verandert ook het gebruik van de openbare ruimte. Een plein kan op één dag functioneren als markt, speelplek, parkeerplaats en waterbuffer. Wegen en bruggen worden zwaarder belast door bijvoorbeeld elektrische voertuigen, waardoor vervanging niet langer een één-op-één operatie is, maar vraagt om bredere afwegingen en samenwerking met meerdere partijen. Dit is logisch en gewenst, maar brengt wel extra ureninzet met zich mee.

Ten slotte is het belangrijk te onderkennen dat veel van de assets in Teylingen zijn aangelegd in de jaren zeventig, tachtig en negentig, tijdens een periode van intensieve gebiedsontwikkeling. Deze assets naderen nu gelijktijdig het einde van hun technische levensduur. Dat betekent dat er niet alleen sprake is van achterstallig onderhoud, maar ook van een samenloop van reguliere vervangingsopgaven. Deze golf aan investeringen vraagt om een professionele voorbereiding, marktbenadering en beheer, waarvoor op dit moment voldoende capaciteit noodzakelijk is.

Deze cumulatie legt extra druk op de organisatie en vraagt om een realistische benadering van wat er nodig is om de openbare ruimte op peil te houden. Al deze opgaven maken dat de bestaande capaciteit voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte niet meer volstaat.

Oplossingen

In 2023 bleek het nog lastig om te duiden wat er precies nodig was om de grootste knelpunten in de openbare ruimte structureel aan te pakken. Wel is er eind 2023 een start gemaakt met de invoering van assetmanagement en is GOED beheer geïntroduceerd. GOED beheer wil zeggen: Gewogen, Overzichtelijk, Efficiënt en Doelmatig beheer. In 2024 is dit voor het eerst ook opgenomen in doelstelling binnen de begroting van gemeente Teylingen. Op basis van een professionele inschatting van benodigde extra capaciteit is in 2024 incidenteel een bedrag van € 825.000 door de HLTgemeenten beschikbaar gesteld. Naast deze incidentele middelen is gekeken naar efficiënt gebruik van middelen binnen de bestaande begroting, zoals budgetten van riolering, afval en degeneratie. Met deze middelen zijn in 2024 en 2025 ongeveer 20 externe medewerkers (verdeeld over 13 fte) aangetrokken, waarmee de beschikbare capaciteit, kennis en kunde tijdelijk aanzienlijk is vergroot. Er is gewerkt aan overzicht in de arealen en gestart met inzicht in afspraken en verwachtingen in het beheer van de openbare ruimte. Waar nodig en mogelijk is ook gehandeld om risico's te beperken en er is werk gemaakt van meerjarige onderhoudsplannen. Het incidentele budget loopt medio 2026 ten einde. Dit betekent dat er vanaf 2026 middelen gealloceerd moeten worden, wil de ingezette lijn voortgezet worden en de continuïteit gewaarborgd blijven.

Naast het werk aan de assets is parallel gewerkt aan het opstellen van een businesscase waarin wordt beschreven wat er structureel nodig is om de opgaven in de openbare ruimte duurzaam het hoofd te bieden. Zonder vervolgstappen valt Teylingen terug in een situatie waarin achterstanden verder oplopen en nieuwe ontwikkelingen en werkwijzen niet kunnen worden doorgevoerd. In hoofdstuk 3 worden daarom twee scenario's uitgewerkt, waarin – afhankelijk van het gewenste ambitieniveau – wordt geschetst welke structurele groei van formatie nodig is om de doelen te realiseren. Het voorstel is om deze structurele inzet vanaf 2027 in de begroting te verankeren. Omdat de begroting van 2026 al vastgesteld is, zal hier incidenteel een overbrugging moeten worden georganiseerd

2. Stand van zaken assets

De kwaliteit van de assets in de openbare ruimte verschilt onderling. Sommige assets zijn op orde, terwijl bij andere sprake is van achterstanden die verder oplopen als er geen structurele keuzes worden gemaakt. In dit hoofdstuk wordt per asset ingezoomd op de huidige situatie. Gekeken wordt naar de beschikbaarheid van meerjarige beheerplannen, de beleidsdoelstellingen die de raad heeft vastgesteld en de mate waarin deze worden gerealiseerd en de gevolgen van het wegvallen van de huidige incidentele inhuur.

Belangrijk om te benoemen is dat veel van de assets zich het afgelopen jaar hebben kunnen ontwikkelen dankzij de tijdelijke capaciteitsuitbreiding die medio 2024 is ingezet. Deze impuls heeft het mogelijk gemaakt om de kwaliteit beter in beeld te brengen, plannen te actualiseren en gerichte stappen te zetten. Zonder deze uitbreiding zou de situatie voor vrijwel alle assets aanzienlijk slechter zijn geweest. Dit onderstreept het belang van structurele inzet, zodat de ingezette lijn niet verloren gaat en de openbare ruimte duurzaam op peil kan worden gehouden.

Om voldoende goed zorg te dragen voor een langdurig veilig en functioneel gebruik van de assets in de openbare ruimte vervult de gemeente, specifiek team beheer, diverse rollen. Zo wordt er bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld nieuwbouwprojecten meegewerkt aan de goede zorg op lange termijn. In de praktijk betekent dit advisering en toetsing van ontwerpen en realisatie. Door tijdig, aan de voorkant, van het proces aan te sluiten worden problemen verderop in het proces voorkomen. Daarnaast wordt er zorg gedragen dat zaken te beheren zijn en binnen de kaders en ambities van de gemeenten blijven. Te denken valt aan de ontwikkeling woonwijken of inbreidingslocaties, waarbij wegen, riolering en groenstructuren moeten aansluiten op bestaande netwerken. Dit kan gevolgen hebben voor de druk op bestaande netwerken. Vroegtijdig signaleren, adviseren en bijsturen voorkomt problematiek en kapitaalvernietiging.

Er in de afgelopen jaren dermate druk ervaren om zorg te dragen voor klachten en problematiek van het hier en nu, dat er niet altijd voldoende aandacht is geweest voor ontwikkelingen. Dit maakt dat diverse zaken in de openbare ruimte van nieuwe ontwikkeling verhoogde aandacht vragen, kort na aanleg. Ook zijn sommige zaken onvoldoende belegd en opgenomen in regulier, meerjaarlijks beheer. Dit geeft een zekere mate van spanning naar de toekomst in hoeverre zaken te beheren zijn, omdat het momentum van vroegtijdig signaleren, adviseren en bijsturen voorbij is gegaan. Dit vraagt dus zelfs voor relatief nieuwe ontwikkelingen een inhaalslag. Positief daarin is dat de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte in 2025 opnieuw is vastgesteld, na inhoudelijke toetsing en herijking.

De gemeente Teylingen komt voort uit drie verschillende gemeenten, Warmond, Sassenheim en Voorhout. De gebruikte stijlen en mate van onderhoud zijn divers te noemen. Waar Sassenheim en Voorhout uitdagingen zien in omgang met leeftijd van het areaal, kent Warmond ook nog uitdagingen in omgang met historie en zeer beperkte ruimte in de dorpskern. In de periode 1980 – 2000 kende Teylingen diverse uitbreidingen. De assets die in deze periode zijn aangelegd, zijn de komende jaren aan vervanging toe. Dit vergroot de opgave voor diverse assets. Daarnaast is het areaal van nieuwbouwonwikkelingen zoals de Hoogkamer en Park Overteylingen niet altijd volledig in beheersystemen (en begrotingen) opgenomen.

Wegen

Beleids- en beheerplannen

Het asset wegen omvat het onderhoud en de vervanging van alle verharde wegen, fietspaden en voetpaden in Teylingen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen asfaltverhardingen en elementverhardingen. Het beleidsplan wegen is vastgesteld door de gemeenteraad en geldt tot en met 2026. Financieel gezien betreft dit een van de grootste assets binnen de openbare ruimte. Het reguliere en groot onderhoud wordt gefinancierd vanuit de exploitatie, terwijl vervanging (het opnieuw aanleggen) plaatsvindt via investeringen. Investeringsbudgetten worden voor één jaar aangevraagd, er zijn geen meerjarige investeringen voor wegen opgenomen in de begroting. Ook is er geen reservering opgenomen in de begroting.

Afgelopen jaren is vooral reactief gewerkt aan wegen: verhardingen werden aangepakt bij acute problemen of wanneer er bestuurlijk prioriteit aan werd gegeven. Om de stap naar planmatig onderhoud te kunnen maken, wordt in 2026 een meerjarig projectenboek opgeleverd. Waar mogelijk worden deze projecten integraal opgepakt, maar gezien de staat van het asset is snelle aanpak leidend. Naar verwachting zal op dat moment blijken dat de beschikbare exploitatie- en investeringsbudgetten niet toereikend zijn om het wegenareaal op het door de gemeenteraad vastgestelde gewenste kwaliteitsniveau te brengen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	826.797	866.475	1.110.919	1.113.641	1.113.641
- Klein onderhoud	171.809	176.448	176.448	176.448	176.448
- Groot onderhoud	902.722	1.210.195	1.210.195	1.210.195	1.210.195
- Overige	586.193	596.838	596.838	596.838	596.838
EXPLOITATIE	2.487.521	2.849.956	3.094.400	3.097.122	3.097.122
INVESTERINGEN	-	510.000	-	-	-
TOTAAL	2.487.521	3.359.956	3.094.400	3.097.122	3.097.122

Daarnaast valt het functioneren van de verkeersregelinstallaties (VRI's) onder deze asset. Voor de VRI's is geen beleids- of beheerplan opgesteld en dat is ook niet noodzakelijk: storingen aan VRI's worden direct verholpen. Teylingen beschikt over een beperkt aantal VRI's, die verouderd en onderhoudsgevoelig zijn. Alle VRI's worden de komende jaren vervangen door nieuwe installaties middels losse investeringsbudgetten. Daarbij wordt ook gekeken naar een integraliteit met projecten rondom Hoogwaardig Openbaar Vervoer verbindingen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	-	-	-	-	-
- Onderhoud		41.080	41.080	41.080	41.080
- Overige	16.955	16.955	16.955	16.955	16.955
EXPLOITATIE	16.955	58.035	58.035	58.035	58.035
INVESTERINGEN	-	-	-	-	-
TOTAAL	16.955	58.035	58.035	58.035	58.035

Staat

Met het vaststellen van het beleidsplan wegen heeft de gemeenteraad van Teylingen gekozen voor kwaliteitsniveau B voor de wegen, met uitzondering van fietspaden en het centrumgebied, waarvoor kwaliteitsniveau A is vastgesteld (JOIN Z-21-221510). Via de CROW-methodiek wordt eens in de twee jaar zowel de technische kwaliteit als de beeldkwaliteit van het areaal gemeten. Iedere weg krijgt daarbij een score van A (geen gebreken op korte termijn te verwachten) tot en met D (binnen een jaar aanpak vereist). De huidige staat is hiernaast weergegeven.

Beeldkwaliteit	Asfalt	Element verharding
A	46,5%	53,8%
B	44,7%	25,1%
C	2,6%	1,6%
D	6,5%	19,5%

De achterstand in onderhoud vraagt om een meerjarige aanpak. Zonder structurele uitbreiding van de capaciteit zal het aandeel wegen met kwaliteitsniveau D naar verwachting oplopen tot 40%. De situatie vereist dan ook een substantiële inhaalslag, waarvoor zowel aanvullende capaciteit als extra exploitatie- en investeringsbudget noodzakelijk is. Tegelijkertijd valt op dat de beschikbare exploitatie- en investeringsbudgetten de afgelopen jaren niet volledig zijn benut. Dit is niet het gevolg van een gebrek aan plannen, maar van beperkte capaciteit om activiteiten en projecten goed voor te bereiden, uit te zetten en te begeleiden. Wanneer de formatie wordt versterkt, ontstaat ruimte om deze projecten daadwerkelijk te realiseren. Dan wordt ook duidelijk of de huidige financiële kaders toereikend zijn om de gewenste kwaliteit en continuïteit te waarborgen.

Inzet

Er is behoefte aan een planmatige aanpak van de openbare ruimte om de kwaliteit van het asset wegen te verhogen. Hiervoor is het vergroten van de capaciteit voorwaardelijk. Gebeurt dat niet, dan moeten projecten on hold worden gezet zoals:

- Rijbanen Oosthoutlaan, Oosteinde, Herenweg, Willem Warnaarlaan,
- Aanpak en onderhoud 2^e Elsgeesterweg
- Koppelkansen in centrumvisie
- Fietspaden langs de A44, paden rond de Golfclub Kagerzoom, paden op Koudenhoorn, Componistenlaan en Jacoba van Beierenweg
- Voetpaden: Bollendreef, Willem Warnaarlaan, rondom station Voorhout, Kerkweg Voorhout, Lommerlustlaan, Narcissenhof.

Ook zullen dan keuzes worden gemaakt ten aanzien van de adviesrol bij nieuwe ruimtelijke opgaven, zoals de centrumvisie Teylingen, het actueel houden van gegevens in beheersystemen en het afhandelen van meldingen van inwoners over de openbare ruimte.

Uitdagingen

In de periode 1980 – 2000 kende Teylingen diversel uitbreidingen. Diverse wegen en fietspaden die in deze periode zijn aangelegd, zijn de komende jaren aan vervanging toe. Dit vergroot de opgave voor het asset wegen.

Er is een begin gemaakt met het verbeteren van het kwaliteitsniveau van asfalt- en elementenverhardingen en het ontwikkelen van een meerjarenplanning. Hiermee wordt de omslag mogelijk gemaakt van een reactieve naar een proactieve werkwijze.

De maatschappelijke opgaven op het gebied van duurzaamheid, verkeersveiligheid en klimaatadaptatie vragen om extra beleidsruimte en met name uitvoeringskracht. Dit leidt tot een noodzaak van meer intensievere afstemming tussen verschillende assets en functionaliteiten binnen de openbare ruimte.

In 2023 is in Teylingen de voorziening wegen opgeheven. Niet-benutte exploitatiebudgetten werden niet langer toegevoegd aan de voorziening, maar vallen vrij in het jaarresultaat. Hierdoor is er geen financiële buffer opgebouwd om achterstallig onderhoud aan te pakken. Dit komt mede voort uit een rekenkamer onderzoek in 2023, waarin gesteld is dat reserves niet behouden kunnen blijven wanneer er geen inzicht of planning is voor de komende jaren.

Civiele Kunstwerken

Beleids- en beheerplannen

Het asset civiele kunstwerken betreft voornamelijk het onderhoud aan en de vervanging van bruggen en tunnels in Teylingen. Voor de periode 2024–2028 is een gecombineerd beheer- en beleidsplan vastgesteld. Dit plan bevat een doorkijk voor de komende tien jaar, inclusief de benodigde financiële middelen, gebaseerd op visuele inspecties. In de komende jaren worden ook constructieve inspecties uitgevoerd, waarvan de uitkomsten worden verwerkt in toekomstige beheerplannen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	112.251	124.968	162.979	175.302	188.496
- Onderhoud	131.406	124.356	124.356	124.356	124.356
- Overige	79.778	81.766	81.766	81.766	81.766
EXPLOITATIE	323.435	331.090	369.101	381.424	394.618
INVESTERINGEN	1.928.552	468.930	699.397	791.683	117.512
VOORZIENING	285.707	24.753	481.000	118.509	9.166
TOTAAL	2.537.694	824.773	1.549.498	1.291.616	521.296

Staat

Voor civiele kunstwerken wordt gestreefd naar een technische kwaliteitsscore van 2–3 (goed/redelijk) volgens NEN 2767 en een beeldkwaliteit B volgens de CROW-systematiek. Dit sluit aan bij landelijke richtlijnen die veiligheid, functioneren en continuïteit waarborgen tegen aanvaardbare kosten. Visuele inspecties vinden eens per vijf jaar plaats. Het is daarnaast ook zaak dat er jaarlijks een schouw gedaan wordt van alle objecten. Dit is afgelopen jaren in de knel gekomen, het schouwen wordt opgepakt aan de hand van meldingen, storingen of tijdens (reinigings)werkzaamheden. Constructieve inspecties worden niet planmatig uitgevoerd. Het is gangbaar dit te doen naar aanleiding van storingen en/of uitkomsten van een visuele inspectie. De verwachting is dat constructieve inspecties de komende jaren vaker uitgevoerd worden, gezien de leeftijd van dit asset en aanverwante risico's. Deze inspecties zijn relatief kostbaar en tijdsintensief, maar essentieel om een volledig beeld te krijgen van de technische staat en benodigde onderhoud van de kunstwerken.

De technische kwaliteit van het volledige asset is op dit moment lastig te duiden. Enerzijds om dat civiele kunstwerken in de basis behoorlijk uniek zijn ten opzichte van elkaar. Anderzijds omdat de beoordeling per onderdeel van een kunstwerk plaatsvindt en niet voor het object als geheel, aangevuld met de wijze van schouwen danwel inspecteren. Het huidige beheerplan is opgesteld op basis van beschikbare visuele inspecties. In de praktijk loopt het onderhoud en de vervanging van civiele kunstwerken ongeveer een jaar achter op de planning. Dit komt vooral door een tekort aan capaciteit om opdrachten op te stellen, in de markt te zetten en de uitvoering te begeleiden en toetsen.

Inzet

Een aanzienlijk deel van de civiele kunstwerken in Teylingen is op leeftijd. Daarbij geldt dat veel kunstwerken zwaarder worden belast dan waarvoor ze oorspronkelijk zijn ontworpen, waardoor vervanging eerder nodig is dan op basis van de geraamde technische levensduur. Concreet voorbeeld hiervan is de Koudenhoornbrug, waarbij het afgelopen jaar duidelijk is geworden dat (gewenst) gebruik niet altijd meer aansluit bij oorspronkelijk ontwerp en gedachte van de brug. Wanneer de beschikbare capaciteit structureel gelijk blijft, zullen keuzes nodig zijn in wat wel en niet kan worden opgepakt. De verwachting is dat in dat geval de komende jaren bruggen tijdelijk buiten gebruik moeten worden gesteld in afwachting van (inzet voor) herstel. Het betreft kleinere fietsbruggen maar ook bruggen die onderdeel zijn van hoofdverbindingen, of zelfs een levensader vormen van delen van Teylingen.

De beschikbare exploitatie- en investeringsbudgetten zijn de afgelopen jaren niet volledig benut. Dit is het gevolg van een tekort aan capaciteit. Wanneer de formatie structureel wordt versterkt, ontstaat vanaf 2027 ruimte om deze projecten daadwerkelijk te realiseren. Dan wordt ook duidelijk of de huidige financiële kaders toereikend zijn om het gewenste kwaliteitsniveau te handhaven en de continuïteit van het netwerk te waarborgen. Dit is onderdeel van de nota kapitaalgoederen.

Uitdagingen

De huidige budgetten zijn toereikend voor de op dit moment geplande werkzaamheden. Tegelijkertijd is duidelijk dat aanvullende functionaliteiten en constructieve inspecties, tot nieuwe financiële opgaven zullen leiden. De hoge leeftijd van veel kunstwerken en de zwaardere belasting, betekenen dat vervanging eerder nodig is en naar verwachting ook kostbaarder zal zijn dan eerder geraamd.

Daarnaast is recent de NAVO-norm verhoogd, wat gevolgen kan hebben voor de belastingeisen aan wegen en kunstwerken. Wat dit concreet betekent voor Teylingen is op dit moment nog niet duidelijk. Deze ontwikkelingen vragen mogelijk om hernieuwde afwegingen maar bieden potentieel ook mogelijkheden tot dekking van de kosten.

Riolering

Beleids- en beheerplannen

Voor Teylingen is het Integraal Waterketenplan Bollenstreek, zuiveringskring Katwijk 2022–2026 van kracht. Dit plan benoemt relevante ontwikkelingen, maar vertaalt deze niet altijd in beleidsmatige of financiële kaders.

Riolering kent meerdere vormen. Er is ten eerste een onderscheid in type water wat er doorheen gaat: afval- en hemelwater in 1 buis (gemengd riool) of in 2 buizen (gescheiden). Ten tweede is een onderscheid te maken in de wijze waarop de doorstroming van het water gaat: middels mechanische druk (persleidingen) of door middel van zwaartekracht (vrijvervalriool).

De grootste uitdaging is dat de kwantiteit en kwaliteit van het rioolstelsel in Teylingen nog niet volledig in beeld is. De ligging van het riool is voor circa 95% bekend, de technische staat voor ongeveer 85%. Het stelsel bestaat voor 90% uit gemengd riool, maar van het gescheiden riool is de kwaliteit vooralsnog voor 50% in kaart gebracht. Er is dus sprake van een vervangingsopgave, maar het wat, wanneer en tegen welke kosten is nog onvoldoende duidelijk. In 2026 wordt het rioolstelsel verder geïnventariseerd en vastgelegd in het beheersysteem. Op dit moment vormt de (theoretische) technische levensduur de basis voor onderhoud en vervanging.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	371.830	369.995	374.883	372.769	372.769
- Onderhoud	623.963	632.081	632.081	632.081	632.081
- Overige	373.079	384.626	384.626	384.626	384.626
EXPLOITATIE	1.368.872	1.386.702	1.391.590	1.389.476	1.389.476
INVESTERINGEN	1.900.881	2.626.620	2.311.846	1.982.802	1.824.951
TOTAAL	3.269.753	4.013.322	3.703.436	3.372.278	3.214.427

Staat

Het vrijvervalriool wordt eens per 10 jaar geïnspecteerd door middel van een camera-inspectie (conform de NEN-3508) waarin schadebeelden geïnclassificeerd worden. De voorzieningen (bergbezinkbassins, rioolgemalen, mini-gemalen, etc.) worden, afhankelijk per voorziening, eens per 1 jaar of eens per 2 jaar geïnspecteerd door middel van een visuele inspectie. Aan de hand van de beoordeling van deze schadebeelden wordt nadere inspectie, onderhoud- of vervanging bepaald.

De personele capaciteit die daarvoor beschikbaar is, is beperkt. Hierdoor en door het (nog) ontbreken van duidelijkheid over het areaal, wordt er momenteel reactief gewerkt: onderhoud wordt gepleegd waar zich een probleem voordoet. Grote vervangingsinvesteringen zijn er nauwelijks gedaan. Wel zijn de afgelopen jaren quick fixes en levensduur verlengende maatregelen getroffen. Eén van de meest bekende en veel gebruikte vorm van levensverlenging is zogenaamde 'relining'. Waarmee in feite een nieuwe buis in een oude buis wordt gemaakt, vergelijkbaar met een nieuwe laag plamuur of stuc op een muur.

Inzet

Op dit moment is er nog geen volledig zicht op de onderhouds- en vervangingsopgave voor de komende jaren. Er is met name relining toegepast als levensduurverlengende maatregel, waarmee de vervangingspiek feitelijk is doorgeschoven. In het nieuwe rioleringsbeheerplan (2028), zal naar verwachting blijken dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn om de noodzakelijke vervanging te financieren. Ook hier geldt dat de budgetten de afgelopen jaren regelmatig niet zijn uitgeput vanwege een gebrek aan capaciteit. Deze onderbesteding is gedoteerd aan de reserve riolering, maar deze zal naar verwachting niet toereikend zijn om de toekomstige vervangingsopgave te financieren. Daarnaast liggen er beleidsmatige ontwikkelingen in het

verschiet, zoals klimaatdoelstellingen en waterkwaliteitsnormen, welke met de bestaande capaciteit niet vertaald kunnen worden naar Teylingen. Uitbieding van de capaciteit is derhalve nodig om duidelijkheid te kunnen verschaffen aan initiatiefnemers en inwoners over de aanpak.. Ook het fundamenteel aanpakken van de wateroverlast (zoals nu in de Bomenbuurt), het integraal kijken naar het afwateringssysteem bij de centrumvisie Teylingen en het oppakken van de waterafvoer vanuit het riool naar sloten kan alleen gebeuren wanneer de personele capaciteit wordt vergroot. Dan kan Teylingen een volwaardiger partner richting derden zijn.

Uitdagingen

De gemeentelijke grondwatertaak is onvoldoende verankerd. Het op peil brengen van dit areaal vereist aanvullende capaciteit en zal naar verwachting financiële gevolgen hebben voor de rioolheffing. Tegelijkertijd vraagt ook de opgave om hemelwater af te koppelen van het gemengde rioolstelsel om investeringen.

Het onderhoudsbudget voor onderhoud riolering is de afgelopen jaren beperkt meegegroeid met de inflatie (circa 3%), terwijl de CBS-index voor grond-, weg- en waterbouw jaarlijks met 10–15% is gestegen. In combinatie met een sterk stijgende marktvraag (die leidt tot hogere inschrijfprijzen door aannemers) zullen de kosten voor onderhoud sneller stijgen dan het beschikbare budget.

Water

Beleids- en beheerplannen

De gemeente Teylingen heeft het programma Water en Klimaatadaptatie (PWKA) 2024–2028 vastgesteld en omvat het volledige asset water (met uitzondering van de duikers). Een nieuw beheerplan wordt begin 2026 verwacht. Met de vaststelling van het PWKA is het asset water qua capaciteit en middelen op orde.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	-	-	78.652	104.859	130.056
- Onderhoud					
- Overige	112.813	116.112	116.112	116.112	116.112
EXPLOITATIE	112.813	116.112	194.764	220.971	246.168
INVESTERINGEN	655.408	655.736	655.172	654.921	-
VOORZIENING	181.000	181.000	181.000	181.000	181.000
TOTAAL	1.423.629	1.427.584	1.505.108	1.530.813	246.168

Staat

Voor oevers geldt beeldkwaliteit B waarbij geldt dat segmenten met kwaliteit D op niet al te lange termijn moeten worden aangepakt. Daarnaast is binnen Teylingen 7,9 km van het totale watersysteem (ca. 90 km) als knelpunt aangemerkt. Een knelpunt betreft een systeem dat onvoldoende water kan bergen bij hevige neerslag. Voor baggeren is geen beeldkwaliteit vastgesteld, maar het waterschap hanteert minimale dieptenormen voor watergangen. Gezien de huidige capaciteit en middelen zijn de gestelde kwaliteitsdoelen haalbaar.

Beeldkwaliteit	Oevers
A	73,7%
B	11,0%
C	10,3%
D	5,0%

Inzet

Door de recente capaciteitsuitbreiding binnen PWKA is het asset water structureel versterkt en zijn grote knelpunten afwezig. Wel blijft het systeem kwetsbaar. Prioriteiten voor de komende jaren zijn:

- Uitvoeren reguliere baggerwerkzaamheden, waarbij verschillende watergangen die nu door het waterschap worden gebaggerd, naar de gemeente toe komen.
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers
- Verbreding van watergangen

Voor grondwater geldt een gemeentelijke zorgplicht. Teylingen heeft hier, net als andere gemeenten, beperkt op geacteerd. Om dit adequaat op te pakken is aanvullende capaciteit noodzakelijk. Bij uitblijvende actie ontstaat risico op paalrot in wijken met houten funderingen. Daarnaast kunnen bij hoge grondwaterstanden kelders vollopen en schimmelvorming optreden.

Uitdagingen

Komende jaren worden verschillende beleidsmatige ontwikkelingen verwacht. De huidige capaciteit is ontoereikend om deze ontwikkelingen te implementeren. De financiële situatie voor asset water is toereikend voor het huidige takenpakket, maar biedt geen ruimte voor uitbreiding.

Groen

Beleids- en beheerplannen

Het beleid voor het asset 'groen' is verankerd in de Omgevingsvisie Teylingen en loopt tot 2050. Het bijbehorende Groenbeheerplan (Z-22-228825) heeft een looptijd tot 2031. Hierin zijn de planning en benodigde middelen voor instandhouding en vervanging vastgelegd. De benodigde middelen zijn opgenomen in de begroting en momenteel toereikend. Wel zijn bezuinigingen aangekondigd waardoor op onderdelen de beeldkwaliteit zal afnemen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	93.653	126.938	198.781	230.702	247.369
- Onderhoud	1.937.545	1.978.422	1.912.422	1.912.422	1.912.422
- Overige	993.083	1.032.539	1.032.539	1.032.539	1.032.539
EXPLOITATIE	3.024.281	3.137.899	3.143.742	3.175.663	3.192.330
INVESTERINGEN	957.632	1.117.632	957.632	957.632	957.632
TOTAAL	3.981.913	4.255.531	4.101.374	4.133.295	4.149.962

Staat

Technische kwaliteit bepaalt vervanging; beeldkwaliteit stuurt het onderhoud. Voor het groen geldt kwaliteitsdoelstelling B. De meting van 2024 toont bijgaande kwalificatie, waarbij kwaliteitsniveau D betekent "aanpakken binnen 5 jaar". Deze opgave is opgenomen in de planning en lijkt uitvoerbaar met de huidige capaciteit. Bij vaststelling van het beheerplan in 2022 is budget gereserveerd om de

vervangingsachterstand bij de bomen in negen jaar gefaseerd weg te werken. Ook wordt er in Teylingen met succes gewerkt aan het 1000 bomen project, waarbij een significant aantal bomen wordt toegevoegd aan het bomenbestand in Teylingen. Ook de versterking van het biodiversiteitnetwerk is positief te vermelden, zij het dat hier voor advisering en uitwerking ook capaciteit noodzakelijk zal zijn.

	Kwaliteit	
Groen	A/B	79,0%
	C	8,0%
	D	13,0%
Bomen	voldoende	47,5%
16.000	onvoldoende	47,5%
	slecht	4,6%
	zeer slecht	0,2%

Inzet

De kwaliteit van het groen is op orde. De huidige capaciteit volstaat om kwaliteitsniveau B te realiseren. Door aangekondigde bezuinigingen op bijvoorbeeld onkruidverwijdering bij boomspiegels, zal de beeldkwaliteit lokaal dalen. Voor vergroeningsinitiatieven is binnen de bestaande capaciteit nagenoeg geen ruimte.

Uitdagingen

Uitdagingen voor groen zijn het bewaken van het kwaliteitsniveau, het tijdig afhandelen van meldingen van bewoners en een proactieve communicatie richting inwoners. Daarnaast moet voor het geven van juiste (onderhouds)opdrachten, het databeheer verder op orde worden gebracht.

Spelen

Beleids- en beheerplannen

Het beleidsdocument “Visie en beleid speelplaatsen gemeente Teylingen 2015–2024” is nog steeds leidend, hoewel actualisatie wenselijk is. Door capaciteitsgebrek is actualisatie tot op heden uitgebleven. Ook vraagt dit overigens inzet vanuit het programma Samenleven. Gezien er een direct verband is te leggen met sociale cohesie, gezondheid en welzijn. Het college heeft de ambtelijke organisatie gevraagd om te verkennen wat er nodig is om het beleid vernieuwen. Er is een onderhoudsplan beschikbaar tot 2028, gebaseerd op de technische afschrijvingstermijnen van de speeltoestellen. De inrichtingseisen zijn vastgelegd in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR), waarmee de kwaliteitsstandaard van speelplaatsen wordt bepaald. Voor speelvoorzieningen gelden diverse NEN-normen, met nadruk op veiligheid, toegankelijkheid en speelwaarde. Jaarlijks vindt een veiligheidsinspectie plaats door Speelplan, aangevuld met drie operationele inspecties per jaar door HLTsamen.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	78.552	77.455	93.691	107.955	125.013
- Onderhoud	51.428	52.816	52.816	52.816	52.816
- Overige	43.104	44.427	44.427	44.427	44.427
EXPLOITATIE	173.084	174.698	190.934	205.198	222.256
INVESTERINGEN	203.653	200.000	213.963	255.865	224.795
TOTAAL	376.737	374.698	404.897	461.063	447.051

Staat

De speeltoestellen in Teylingen voldoen aan de geldende veiligheidsnormen en verkeren in goede staat. Naast regulier onderhoud worden ook vernieuwingsprojecten uitgevoerd. Per speelplaats is een vast budget beschikbaar, maar dit staat onder druk bij vervangingen die verder gaan dan een 1-op-1 vervanging van toestellen.

Inzet

Voor regulier onderhoud en eenvoudige vervanging is de huidige capaciteit toereikend. Echter, speelplaatsen vervullen steeds vaker een bredere maatschappelijke functie binnen de wijk. Dit vraagt om gebiedsgerichte afwegingen en participatie, waarvoor de benodigde capaciteit ontbreekt. Een voorbeeld is de vervanging van het skatepark aan de Sportlaan, waar voor ruimtelijke en programmatische keuzes eigenlijk geen capaciteit beschikbaar is.

Het opstellen van een beleidsplan voor speelvoorzieningen is met de huidige bezetting niet uitvoerbaar en vraagt samenwerking tussen diverse programma's. Hoewel de beschikbare middelen voor speelvoorzieningen op dit moment nog toereikend zijn, begint het budget per locatie steeds krappert te worden.

Uitdagingen

Herinrichting van grotere speelplekken vraagt steeds vaker om samenwerking tussen verschillende beleidsterreinen. Een integrale aanpak is daarbij essentieel om kansen op het gebied van leefbaarheid, gezondheid en participatie optimaal te benutten. Daarnaast nemen thema's als inclusiviteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en duurzaamheid in relevantie toe. Deze opgaven effectief te integreren vraagt om beleidsontwikkeling, afstemming en capaciteit welke op dit moment beperkt beschikbaar is.

Straatmeubilair

Beleids- en beheerplannen

Het asset straatmeubilair omvat het onderhoud en de vervanging van objecten in de openbare ruimte, waaronder banken, fietsparkeervoorzieningen, buitenreclame, hekwerken, fietsluizen, beeldende kunst, oorlogsmonumenten, watertappunten, informatieborden, markt- en evenementenkasten en vlaggenmasten. Er is momenteel geen vastgesteld beleidsplan en het uitvoeringsprogramma uit 2021 is verouderd en niet door de raad bekrachtigd. Op dit moment worden vooral projecten opgepakt waar bestuurlijke druk op staat of waar meldingen directe actie vereisen. In 2026 wordt een nieuw beleidsplan en uitvoeringsprogramma verwacht. Met het nieuwe beheerplan wordt de stap naar een proactieve en planmatige aanpak gezet. Deze inzet en stappen zijn mogelijk door incidentele inzet en herverdeling van formatie.

Voor banken en tafels geldt de CROW-systematiek voor beeldkwaliteit. Voor overige objecten zijn geen specifieke kwaliteitsnormen vastgesteld; hier wordt gestreefd naar beeldkwaliteit B en geldt als uitgangspunt dat objecten schoon en technisch veilig moeten zijn.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	-	-	-	-	-
- Onderhoud	42.618	59.174	59.174	59.174	59.174
- Overige	42.261	43.452	43.452	43.452	43.452
EXPLOITATIE	84.879	102.626	102.626	102.626	102.626
INVESTERINGEN	-	-	-	-	-
TOTAAL	84.879	102.626	102.626	102.626	102.626

Staat

Het areaal is niet recent integraal geïnspecteerd, maar wordt geschat op een kwaliteitsniveau tussen B en C. Gedurende de levensduur vindt regulier onderhoud plaats en bij einde levensduur wordt het object vervangen, conform de richtlijnen uit de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Vervangingen worden gefinancierd uit exploitatiebudgetten, aangezien de objectwaarde te laag is voor activering.

Inzet

Alleen met een structurele uitbreiding kunnen het beleidsplan en uitvoeringsprogramma worden opgesteld en kan de gewenste transitie van calamiteit gestuurd naar planmatig onderhoud van de grond komen. Onderhoud aan specifieke objecten, zoals zeilplastic en oorlogsmonumenten, kan anders enkel plaatsvinden bij defecten. Beeldende kunst en bankjes zouden dan tweemaal per jaar geïnspecteerd kunnen worden op schade en vervuiling.

Uitdagingen

Een belangrijke uitdaging is het ontbreken van een automatische koppeling tussen areaalgroei en exploitatiebudget, waardoor budgetten niet meebewegen met de toename van objecten. Daarnaast schrijft de LIOR een sobere, degelijke en kosten-efficiënte inrichting voor, terwijl de gemeentelijke wens vaak uitgaat naar een luxere uitstraling zonder bijbehorende financiële compensatie. Dit leidt tot spanning tussen ambitie en beschikbare middelen.

Openbare Verlichting

Beleids- en beheerplannen

De verwachting is dat in 2026 een plan wordt vastgesteld waarin beleid en beheer samengevoegd worden. Dit is een resultante van incidentele inzet. Dit plan voorziet in planmatig beheer voor vier jaar, met een doorkijk naar tien jaar, inclusief werkplanning en kostenraming voor onderhoud en vervanging. De Leidraad Inrichting Openbare Ruimte bepaalt de standaard voor masten en armaturen bij vervanging, met als uitgangspunt toepassing van LED-verlichting. In Teylingen is al vroeg ingezet op het inzet van LED-verlichting. Wat maakt dat zo'n 95% van de verlichting in deze gemeente bestaat uit LED-armaturen. Verlichtingskwaliteit wordt beoordeeld via lichtberekeningen, afgezet tegen de beleidsnormen. Daarnaast wordt kwaliteit mede bepaald op basis van bewonersfeedback en verzoeken tot aanpassing van de verlichting. De norm voor uitval bedraagt maximaal 5%. Hoewel geen expliciete beeldkwaliteitsnorm is vastgesteld, wordt conform andere assets gestreefd naar beeldkwaliteit B volgens CROW.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	70.964	70.047	205.696	225.762	244.044
- Onderhoud	220.305	226.253	226.253	226.253	226.253
- Overige	572.871	570.032	570.032	570.032	570.032
EXPLOITATIE	864.140	866.332	1.001.981	1.022.047	1.040.329
INVESTERINGEN	314.251	444.453	401.304	365.654	316.708
TOTAAL	1.178.391	1.310.785	1.403.285	1.387.701	1.357.037

Staat

De kwaliteit van de verlichting wordt niet structureel gemeten, maar op basis van inschatting voldoet circa 65% van de armaturen aan kwaliteit B en 35% aan kwaliteit C. Vrijwel alle verlichting is inmiddels omgezet naar LED. Wel bestaan er verschillen tussen de data in beheersystemen en de feitelijke situatie in de openbare ruimte, welke geleidelijk worden gecorrigeerd. De inzet is met name op kwalitatieve goede inzet geweest en minder op snelheid. Het beschikbare budget dekt klein en groot onderhoud, vervanging door duurzame LED-verlichting, kwaliteitsverbetering en deels de energiekosten.

Inzet Hoewel klachten en meldingen tijdig worden afgehandeld en de LED-omzetting grotendeels is gerealiseerd, wordt de beoogde kwaliteit B niet gehaald. Door capaciteitsgebrek is vervanging beperkt mogelijk en zijn essentiële taken zoals databeheer, beleidsontwikkeling, planmatige vervanging en het voorkomen van langdurige duisternis bij oplevering, niet structureel geborgd. De tijdelijke capaciteitsuitbreiding in 2025 maakte enkele verbeteringen mogelijk, zoals subsidiëring van slimme verlichting langs de A44 en de aanpak van verbeterde zichtbaarheid bij voetgangersoversteekplaatsen. Desondanks kan nu nog steeds een aantal belangrijke opgaven niet worden opgepakt, zoals verbetering van verlichtingskwaliteit bij voetgangersoversteekplaatsen, integrale samenwerking met externe partijen en andere assets, en beleidsontwikkeling op het gebied van duurzaamheid, veiligheidsbeleving en verslimming. Structurele uitbreiding van de capaciteit moet voorkomen dat de kwaliteit terugvalt naar kwaliteitsniveau C en later D.

Uitdagingen

Een belangrijke opgave is het afstemmen van vervangingen en het synchroniseren van werkzaamheden met andere projecten. Daarnaast is verbetering van de zichtbaarheid en verlichtingskwaliteit van vrij-liggende voetgangersoversteekplaatsen noodzakelijk. Voor vervangingen en onderhoud ten gevolge van prijswijzigingen wordt de raad nader geïnformeerd met een beeldvormende sessie en nadere behandeling van het beleidsplan.

Ondergrond

Beleids- en beheerplannen

Bij graafwerkzaamheden in de openbare ruimte door derden, zoals nutsbedrijven, is een vergunning vereist. Tijdens de werkzaamheden en na afronding wordt getoetst of de ondergrond in minimaal de oorspronkelijke staat is hersteld. Ter compensatie wordt een degeneratievergoeding aan de gemeente betaald. Deze toetsing voorkomt kwaliteitsverlies van de openbare ruimte door ingrepen in de ondergrond. Voor de asset ondergrond zijn geen budgetten beschikbaar.

Staat

Bij graafwerkzaamheden wordt na oplevering getoetst of de ondergrond correct is hersteld. De activiteiten in en rond de ondergrond hebben een direct effect op diverse assets. Kwaliteit van de ondergrond is dus niet eenduiding te geven, maar is per asset verschillend.

Inzet

In het eerste halfjaar van 2025 is de ondergrond op 528 locaties geopend en hersteld, ten behoeve van geplande werkzaamheden, kleinere ingrepen en calamiteiten. De graafwerkzaamheden ten behoeve van glasvezelnetwerken zijn daar een voorbeeld van. De uitdagingen van komende jaren zijn divers en de afhankelijkheden van derden zijn behoorlijk. Toch is op basis van een inschatting en diverse gesprekken met marktpartijen te stellen dat de huidige capaciteit onvoldoende is. Dit geldt zowel voor toetsing en gunning vooraf, als het toezicht tijdens en na werkzaamheden. Het risico op kwaliteitsverlies van de openbare ruimte neemt hierdoor toe. Afgelopen jaren is gewerkt met inhuurkrachten, maar het aantal activiteiten en verleende vergunningen is inmiddels structureel te noemen. Daarmee zijn ook inkomsten meer structureel van aard, wat het aannemen van personeel als verminderd risico kwalificeert.

Uitdagingen

Door de energietransitie zal het aantal aanvragen verder stijgen, waaronder op beeldbepalende locaties zoals de Herenweg in Warmond, de Zweilandpolder en de Zijldijk. Bij gelijkblijvende capaciteit kan niet overal meer worden getoetst of herstel conform de eisen is uitgevoerd. Een aanzienlijk deel van de werkzaamheden kan worden bekostigd uit de degeneratievergoedingen van derden. Deze mogelijk wordt in Teylingen benut, mede door correct financiële borging in de begroting. Zo zijn zowel de opbrengsten als kosten (voor inzet en versnelde afschrijving) geraamd in de begroting.

Afval

Beleids- en beheerplannen

Afval betreft het onderhoud, de vervanging en de lediging van ondergrondse containers en afvalbakken in de openbare ruimte. In 2025 is een nieuw afval en grondstoffenplan 2026-2030 vastgesteld. In 2022 is een beheerplan opgesteld, gericht op investeringen in ondergrondse containers. Een beheerplan voor afvalbakken is in ontwikkeling. Of er een integraal beheerplan komt, hangt mede af van de omgang met beperkte contractpartijen voor het ophalen van (rest)afval.

Voor het legen van afvalbakken geldt beeldkwaliteit B: bij lediging mag de vulgraad dan maximaal 80% zijn. In de zomerperiode wordt gestreefd naar beeldkwaliteit A, met een maximale vulgraad van 60%.

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
- Afschrijving	149.643	122.187	250.151	250.024	250.024
- Onderhoud	3.720.603	3.683.362	3.800.938	3.796.904	3.796.904
- Overige	788.417	839.915	839.915	839.915	839.915
EXPLOITATIE	4.658.663	4.645.464	4.891.004	4.886.843	4.886.843
INVESTERINGEN	-	-	-	-	-
TOTAAL	4.658.663	4.645.464	4.891.004	4.886.843	4.886.843

Staat

De asset verkeert in de basis in goede staat. Er vindt geen structurele kwaliteitsmeting plaats, maar op basis van meldingen en visuele waarneming lijkt de beoogde beeldkwaliteit te worden gehaald. Actie wordt ondernomen bij meldingen of constatering. Door het opstellen van beheerplannen kan worden toegewerkt naar planmatig onderhoud en vervanging, in plaats van uitsluitend reactief handelen.

Inzet

Er is momenteel onvoldoende capaciteit om de werkzaamheden van opdrachtnemers gestructureerd te toetsen en om adequaat contractmanagement te voeren. Op dit moment wordt een projectleider/technisch beheerder ingehuurd om zorg te kunnen dragen voor vernieuwing van ondergrondse containers. Dit wordt bekostigd middels een investeringsbudget en -plan. Het omgaan met nieuwe marktbenaderingen vraagt komende tijd om tijdelijk extra handen, wat pleit voor inhuren en niet structureel (extra) aannemen van personeel.

Uitdagingen

In het afval en grondstoffenplan 2026-2030 is stilgestaan bij de uitdagingen en ontwikkelingen op gebied van afval. Hierin is ook aangegeven welke kaders en ambities van belang zijn. Daarnaast is het goed op te merken dat het aantal afvalinzamelaars afneemt, waardoor met name de prijs onder druk komt te staan. Dit kan op termijn financiële gevolgen hebben voor Teylingen. Daarnaast wordt het benutten van marktkennis lastiger en neemt de beschikbaarheid van personeel af. Leveranciers houden geen voorraden meer aan, waardoor vervanging van afvalbakken vertraging oploopt.

3. Scenario's

Om de kwaliteit van de assets op het door de gemeenteraad gewenste niveau te brengen, is een structurele uitbreiding van de capaciteit essentieel. De snelheid waarmee achterstanden kunnen worden ingelopen en beleidsmatige ontwikkelingen geïmplementeerd, is rechtstreeks afhankelijk van de beschikbare formatie: meer capaciteit betekent snellere voortgang. In dit kader wordt eerst de huidige situatie geduid om vervolgens twee mogelijke scenario's te schetsen:

- **Scenario 1:** Beperkte uitbreiding capaciteit, waardoor achterstanden stabiliseren en uiteindelijk zeer geleidelijk afnemen.
- **Scenario 2:** Substantiële uitbreiding capaciteit, waardoor achterstanden in relatief hoog tempo worden ingelopen en beleidsmatige ambities kunnen worden gerealiseerd.

Het wegwerken van achterstanden vergt tijd. Voor grotere projecten geldt een doorlooptijd van gemiddeld zeven jaar van planvorming tot realisatie. Een structurele uitbreiding van capaciteit, uitsluitend gericht op regulier onderhoud, met aanvullend een incidentele inzet van extra capaciteit voor het wegwerken van achterstanden, is weinig helpend. Deze incidentele inzet zou een periode van tien jaar of langer beslaan, waarmee het onderscheid tussen incidenteel en structureel vervaagt. Om die reden is de uitbreiding van capaciteit in alle scenario's als "structureel" gelabeld. Uitbreiding van capaciteit is niet alleen noodzakelijk om meer opdrachten in de markt te zetten, maar ook om:

- professioneel opdrachtgeverschap te borgen
- beleidsontwikkeling per asset mogelijk te maken
- meerjarige onderhoudsplannen op te stellen
- integrale afstemming met stakeholders te faciliteren
- databeheer op orde te brengen

Team Beheer

De voorgestelde capaciteitsuitbreiding in de scenario's betreft primair team Beheer, waar assetmanagers, assetbeheerders en toezichthouders verantwoordelijk zijn voor het vormgeven van onderhoud en vervanging in de openbare ruimte. Eerst wordt de huidige situatie bij team Beheer beschreven. Scenario 1 en 2 laten vervolgens zien wat een groei van de capaciteit aan kosten met zich meebrengt en wat daarmee kan worden gerealiseerd. Een toename van capaciteit bij team Beheer heeft mogelijk gevolgen voor andere teams. Wanneer Beheer als opdrachtgever meer projectopdrachten genereert, zal team Inrichting Openbare Ruimte als opdrachtnemer naar verwachting extra projectleiders (en investeringsbudgetten) moeten aantrekken. Meer onderhoud en projecten kan wellicht ook voor de Buitendienst tot meer werk leiden en voor de stafdiensten binnen HLTsamen. In de loop van 2026 wordt duidelijk of er gevolgen zijn voor andere teams.

Bestaande situatie

De huidige formatie van team Beheer bedraagt 24,85 fte. In onderstaande tabel is de verdeling hiervan over de verschillende assets weergegeven.

Asset	Huidige situatie						
	Team leider	Ondersteuner	Senior medew.	Bestek schrijver	Asset manager	Asset beheerder	Asset toezicht
Wegen					0,5	0,65	1
Groen speelplaatsen					1	1	1
Ondergrond/VRI						0,5	1
Afval						0,65	0
Verlichting					1	1	2
Riolering							0,5
Straatmeubilair					1	1	1
Water						0,5	0,5
Kunstwerken					2	1	0,5
overig	1	1	1,85	0,2		1	
subtotaal in fte	1	1	1,85	0,2	5,5	7,8	7,5
Totaal Beheer in fte	24,85						

De **huidige** capaciteit van Beheer wordt gefinancierd uit drie financieringsbronnen:

- Personele inzet op het asset afval wordt gefinancierd vanuit de afvalstoffenheffing. Meer capaciteit op het asset afval betekent derhalve een verhoging van de afvalstoffenheffing
- Personele inzet op het asset riool wordt gefinancierd vanuit de rioolheffing. Meer capaciteit op het asset riool betekent derhalve een verhoging van de rioolheffing
- Overige personele inzet wordt betaald uit de exploitatie en komt daarmee ten laste van de 3 gemeenten via hun bijdrage aan HLTsamen. Deze bijdrage is verspreid opgenomen in de begrotingen, veelal per asset.

De formatie van 24,85 fte tekent de situatie van 2024. In de loop van 2024 is incidenteel geld beschikbaar gekomen (€ 825.000) waarmee externe inhuur is binnen gehaald. Nemen we afscheid van deze inhuur (de middelen zijn immers incidenteel toegekend), zullen de achterstanden in de kwaliteit van de assets verder oplopen. Daarnaast zal de omslag naar planmatig werken niet gemaakt kunnen worden. In de tabel op de volgende pagina is opgenomen gevolgen er zijn.

Handhaven van de bestaande situatie betekent dat de gemaakte beleidskeuzes (zoals vastgestelde beeldkwaliteit en technische kwaliteit) naar beneden moeten worden bijgesteld. Een verhoging van de exploitatie- en investeringsbudgetten is niet aan de orde omdat het ontbreekt aan capaciteit om meer contracten op de markt te zetten. De hierdoor verder verslechterende kwaliteit van de assets in het algemeen en de wegen in het bijzonder, zal onvermijdelijk aanleiding zijn voor de provincie om een herstelplan te eisen.

onderwerp	bestaande situatie
Planmatig werken conform beheerplannen	Onderhoud en vernieuwing van de assets vindt plaats op basis van een (bestuurlijk) piepsysteem. Daarmee is het reactief en niet op basis van actueel gehouden beheerplannen. Maatschappelijke ontwikkelingen krijgen geen echte aandacht, waarbij niet ingespeeld wordt op de toekomst of wensen. In beperkte mate wordt ook niet voldoende conform wet- en regelgeving gewerkt. Te denken valt aan kaderrichtlijn water, omgang met energie-infrastructuur, omgang met flora-fauna/biodiversiteit. etc.
Participatie bij werkzaamheden	Projecten worden conform minimale trede van de participatieladder uitgevoerd en neergelegd bij de aannemer middels losse opdrachten. Dit wil zeggen dat gebruikers van de openbare ruimte laat worden geïnformeerd en geen ruimte krijgen om mee te denken of in te spelen op de situatie. Verzoeken en initiatieven worden in de basis afgewezen omdat er onvoldoende tijd en ruimte voor toetsing.
Meldingen Openbare Ruimte	Een flink deel van Meldingen zijn wensen, vragen, suggesties en verzoeken. Een beperkt deel zijn storingen waarin de melder geen reactie, maar vooral actie verwacht. In dit scenario worden alleen storingen opgepakt en volgt geen reactie naar bewoners. Wensen, vragen, suggesties en verzoeken worden dus ook niet behandeld.
Monodisciplinaire projecten	Aantal beheerders treedt voor dat asset op als projectleider, ook geen werkvoorbereiders om deze projecten op te starten. Deze inzet gaat ten koste van hun eigenlijke taken.
Multidisciplinaire projecten (betreffen meerdere assets)	Multidisciplinaire projecten kunnen niet worden geïnitieerd vanuit team Beheer. Betekent dat integraliteit wordt gemist. Niet alleen kan dit kostenverhogend zijn, ook kan het zijn dat kansen onbenut blijven. Daarnaast zal de openbare ruimte vaker opengaan en tijdelijk niet bruikbaar zijn. Daarnaast kunnen onderhoudsbehoeften zeer beperkt meeliften bij projecten vanuit andere teams. Mocht er advies nodig zijn bij projecten, dan moet dat op de markt worden ingehuurd. Hiermee wordt afhankelijkheid verhoogd en betrouwbaarheid en voorspelbaarheid verlaagd.
Opstellen beleids- en beheerplannen	Er is onvoldoende tijd en aandacht om beleids- en beheerplannen te updaten. Werken conform omgevingswet zal daarmee in het gedrang komen. Naast een verminderde functionele waarde van de assets.
Bedrijfsvoering	Onrust in team keert terug door hoge werkdruk, geen tijd voor ontwikkeling en niet kunnen leveren. Verwacht vertrek medewerkers.
Wegen & Civiele Kunstwerken	Achteruitgang in kwaliteit zet zich voort. Ca. 20% van de wegen al op kwaliteit D en loopt op tot 40% binnen enkele jaren. Wegafzettingen en aansprakelijkheidsclaims zijn niet uitgesloten. Voor bruggen zal incidentmanagement ingezet moeten worden. Aslastbeperkingen en afsluitingen zullen volgen. Veiligheid is niet te garanderen.
Riolering	er is geen ruimte om schadebeelden te beoordelen. Onderhouds-, vervangings- en herinrichtingsprojecten integraal benaderen is niet mogelijk. Toezicht op reguliere onderhoudswerkzaamheden vindt beperkt plaats, mogelijkheid tot teveel facturering. Situaties met wateroverlast en -schade bij zware neerslag overkomen ons.
Water	Gemeentelijke grondwatertaak kan niet worden opgepakt. De omgang met de kaderrichtlijn water vraagt aandacht in de toekomst PWKA wordt uitgevoerd
Groen	vergroenen van openbare ruimte wordt niet uitgevoerd
Spelen	geen herziening van beleid- en uitvoeringsprogramma spelen geen beleid rondom contacten en subsidies speeltuinverenigingen inrichting conform 'natuurlijk spelen' lukt sporadisch participatie blijft beperkt tot ophalen en enkele ontwerpen voorleggen. Meer dan spelen wordt niet aangepakt
Straatmeubilair	investeringsplan komt niet verder van de grond. Er wordt slechts gehandeld op meldingen
Verlichting	Er is geen borging van formatie in de HLTsamen organisatie, dit maakt een afhankelijkheid van de markt en incidentele middelen. Geen aandacht voor energiebeheer Beperkt uitvoering van beleid- en beheerplannen
Ondergrond	geen vervanging bij ziekte/verlof vergunningen voor werken in ondergrond kunnen op zich laten wachten ontbreken van toezicht op hersteld straatwerk en naleven van vergunningen
Afval	Contractmanagement is beperkt Omgang met nieuwe ontwikkeling vraagt per wens extra inzet en inhuur

Scenario 1 – Achteruitgang gestopt

In scenario 1 groeit de formatie structureel van 24,85 fte naar 38,95 fte, een toename van 14,10 fte.

Vertrekpunt bij dit scenario is de vraag “wat is er nodig om in een minimale vorm tegemoet te komen aan:

- de beleidsuitgangspunten welke door de raad zijn geformuleerd ten aanzien van de kwaliteit van de openbare ruimte
- de normen die van uit wet- en regelgeving gesteld zoals het niet mogen hebben van assets met kwalificatie D (verbeterplan vereist) of het moeten voldoen aan gestelde NEN-normen
- de werkwijze die geldt binnen HLTsamen. Dit betreft met name het op professionele wijze invulling geven aan opdrachtgever-/opdrachtnemerschap ten aanzien van projecten

Met een capaciteit van 38,95 fte wordt voorkomen dat achterstanden verder oplopen. Er moeten echter nog steeds keuzes worden gemaakt. De achterstand in de assets zal niet verder oplopen en in beperkt tempo worden teruggedrongen (17 - 20 jaar). Ook is er beperkt capaciteit beschikbaar om nieuwe beleidsontwikkelingen te implementeren. Onderstaande tabel laat de verdeling van de formatie over de verschillende assets zien.

Asset	Scenario 1								
	Indirect personeel		Direct personeel						
	Team leider	Data beheer	Ondersteuner	Senior medew.	Bestek schrijver	Asset manager	Asset beheerder	Asset toezicht	PL / WV / DV
Wegen		1				0,5	1,5	1,5	1
Groen						1	1,5	1,5	1
speelplaatsen						0,25	0,25	0,5	0,5
Ondergrond/VRI							1	2	
Afval						1	1	2	0
Verlichting						0,25	0,25	0,5	
Riolering		0,8				1,25	2	1,5	0,75
Straatmeubilair						0,25	0,75	0,5	
Water		0,2				0,75	1,5	0,5	1
Kunstwerken						0,5	0,5	0,5	1
overig	1,5		1	1	0,2		1		
subtotaal in fte	1,5	2	1	1	0,2	5,75	11,25	11	5,25
Totaal Beheer in fte	38,95								

Er worden twee databeheerders aangesteld die werken voor alle assets (met een accent op de assets wegen, riolering en water). Zij zorgen, bijvoorbeeld na oplevering van een werk door de aannemer, dat de gegevens in de databeheersystemen actueel blijven. Dit is voorwaardelijk om periodiek de beheerplannen te kunnen herijken. Een andere rol die wordt toegevoegd, is die van projectleider, werkvoorbereider en directievoerder. Hier wordt 5,25 fte op ingezet en stelt de organisatie in staat om op professionele wijze monodisciplinaire projecten uit te voeren en toezicht te houden op de uitvoering. Op dit moment is dat een rol die door de assetmanager of -beheerder wordt uitgevoerd. De komst van projectleiders geeft de assetmanager de ruimte voor taken als het actualiseren van beleids- en beheerplannen en het uitwerken van beleidsontwikkelingen. Hoewel de groei van het aantal assetmanagers in dit scenario gering is, ontstaat er toch ruimte in hun takenpakket door de komst van projectleiders. De assetbeheerders en –toezichthouders nemen ieder met 3,5 fte toe. Noodzakelijk om invulling te geven aan de adviesrol richting andere teams, om de assets na oplevering door de aannemer op professionelere wijze in beheer te nemen en adequaat in te kunnen spelen op dagelijkse verstoringen. Ook ontstaat ruimte voor verdere professionalisering, bijvoorbeeld door opleidingen te volgen. De keuze voor dit scenario heeft gevolgen zoals weergegeven op de volgende pagina.

onderwerp	Scenario 1
Planmatig werken conform beheerplannen	We zien een beweging van reactief naar proactief werken. In de praktijk zal nog steeds veel druk ervaren worden bij problematiek van vandaag. Er zal een herijking moeten plaatsvinden van beheerplannen, want bestaande beheerplannen kunnen niet volledig uitgevoerd worden in besloten termijnen. De achterstanden lopen waarschijnlijk niet verder op. Van terugdringen is mondjesmaat sprake
Participatie bij werkzaamheden	Er kan in gesprek worden gegaan met gebruikers van de openbare ruimte. Toch zal in de basis gekozen worden voor een lage trede op de participatieladder, gezien er vooral vanuit technische noodzaak gewerkt zal worden.
Meldingen Openbare Ruimte	De storingen worden opgepakt. Er kan gereageerd worden op vragen, wensen, suggesties, zij het op reactieve wijze. Ook hebben deze vragen, wensen en suggesties geen directe impact op de wijze van beheer en verandering van de openbare ruimte. Veelal zal het beleid worden uitgelegd ipv meegedacht worden in behoeften van melders.
Monodisciplinaire projecten	Projectleiders en werkvoorbereiders kunnen taken van beheerders en assetmanagers overnemen, betergezegd: er kan specialisme ontstaan en aandacht op de juist functies zijn. Wel zullen er nog veel monodisciplinaire projecten en activiteiten bestaan. Gezien afstemming en zoeken naar integraliteit behoorlijk veel tijd en aandacht kost.
Multidisciplinaire projecten (betreffen meerdere assets)	In beperkte mate kunnen deze projecten worden opgestart vanuit onderhoudsbehoeften. Specialisten zoals beheerders zitten tijdig aan tafel om te adviseren bij projecten en inpassingen. Dit voorkomt fouten of oplopende exploitatiekosten (en in ergste geval onbeheerbare objecten).
Opstellen beleids- en beheerplannen	Plannen kunnen tijdig herijkt worden. In eerste jaren zal er hier versterkte aandacht voor moeten zijn. Dit gezien de leeftijd van diverse plannen en de noodzaak tot herijking van ambities en beschikbare middelen.
Bedrijfsvoering	De werkdruk blijft hoog. Wel neemt het gevoel van behapbaarheid toe. Ook komt er tijd om noodzakelijke (wettelijke) training en cursussen te volgen.
Wegen & Civiele Kunstwerken	Er is sprake van toestandsafhankelijk onderhoud. Problemen worden opgepakt als ze geconstateerd worden. Proactief onderhoud is nog niet mogelijk. Achteruitgang van kwaliteit wordt in het meest gunstige geval tot stilstand gebracht.
	Vervangingsprojecten worden opgestart nadat schade is constateerd en aslastbeperkingen zijn ingesteld. Volledige afsluiting wordt zoveel mogelijk weerhouden door tijdige inspecties en aandacht.
	Door diverse plannen kan er aandacht zijn in de omgang met kwaliteit D. Dit zorgt wel voor een verhoogde inspanning in de openbare ruimte, waardoor bereikbaarheid op sommige locaties tijdelijk onder druk komt te staan.
Riolering	Er is ruimte om schadebeelden te beoordelen. Het daarop planmatig programmeren van onderhoudswerkzaamheden blijft lastig.
	Onderhouds- en vervangingsprojecten komen mondjesmaat van de grond. Van inhalen van achterstanden is geen sprake. Er blijven risicogebieden door de leeftijd van de assets.
	Toezicht op (onderhouds)werkzaamheden door derden vindt plaats.
Water	Gemeentelijke grondwatertaak kan niet worden opgepakt.
	De omgang met de kaderrichtlijn water vraagt aandacht in de toekomst
	PWKA wordt uitgevoerd
Groen	Daar waar er zaken aan vervanging toezijn zal er een kwaliteit en kwantiteitslag gemaakt kunnen worden. Wel vraagt dit aanvullende budgetten in exploitatie en investeringen.
	Er kan een omgang geboden worden voor flora-fauna wet- en regelgeving.
Spelen	Het (beperkt) toevoegen van een assetmanager maakt het mogelijk om periodiek het beheerplan te herijken en beleidsmatiger te werken. De samenwerking met programma 1 wordt versterkt.
	Natuurlijk spelen kan per speelplek nader bekeken worden, zij het dat hiervoor ook budgetten nodig zijn in exploitatie en investeringen.
	Participatie kan versterkt worden en projecten kunnen planmatiger uitgevoerd worden.
Straatmeubilair	investeringsplan komt niet verder van de grond. Er wordt slechts gehandeld op meldingen
Verlichting	er vindt formalisering van functies voor deze asset plaats. Daarmee komt er borging in de HLTorganisatie en verdwijnt een afhankelijkheid van inhuur
	Er komt inzicht in het energieverbruik en het is mogelijk om hierin maatregelen te treffen
	Er kan gewerkt worden aan planmatig beheer van openbare verlichting
	Advisering en ondersteuning bij projecten en wensen kan (beperkt) plaatsvinden.
Ondergrond	Vervanging bij ziekte en verlof is formatief voorzien
	Toezicht op straatwerk en verleende vergunningen kan steekproefsgewijs plaatsvinden.
Afval	Contractmanagement is beperkt
	Omgang met nieuwe ontwikkeling vraagt per wens extra inzet en inhuur

Financieel effect

Scenario 1 leidt voor het directe personeel tot een toename van de salarissen plus toegerekende overhead van € 1.401.919. Dit bedrag bestaat voor € 1.062.000 uit salarissen en voor € 339.919 uit toegerekende overhead. De toegerekende overhead wordt voor € 248.250 gebruikt om het indirecte personeel te financieren, waardoor een bedrag van € 91.669 resteert voor HLTsamen om de extra overheadkosten van de 14,10 fte nieuw personeel te financieren.

indirect personeel		Direct personeel							
Team leider	Data beheer	Ondersteuner	Senior medew.	Bestek schrijver	installatie verantw.	Asset manager	Asset beheerder	Asset toezichth.	PL / WV / DV
	€ 91.700						€ 102.887	€ 53.856	€ 134.046
							€ 60.522	€ 53.856	€ 134.046
						€ 33.512	-€ 30.261	-€ 53.856	€ 67.023
							€ 42.365	€ 215.424	
afvalstoffenheffing									
						€ 33.512	€ 30.261		
rioolheffing	€ 73.360					€ 33.512	€ 121.044	€ 53.856	€ 100.535
						€ 33.512	€ 30.261		
	€ 18.340					-€ 167.558	€ 60.522		€ 134.046
						€ 67.023		€ 53.856	€ 134.046
€ 64.850			-€ 129.928						kredieten
€ 64.850	€ 183.400		-€ 129.928			€ 33.512	€ 417.602	€ 376.992	€ 703.742
€ 248.250		€ 1.401.919							

In hoofdstuk 3.1 is de huidige financiering van de capaciteit beschreven, maar er zijn meer financieringsmogelijkheden, welke nu nog niet worden benut. Het gaat om:

- personele inzet ten behoeve van projecten mag ten laste worden gebracht van het bijbehorende investeringskrediet.
- Personele inzet ten behoeve van ruimtelijke initiatieven van derden dan wel initiatieven vanuit HLTsamen, mag ten laste worden gebracht van de anterieure overeenkomst c.q. de bijbehorende GREX
- Personele inzet ten behoeve van het aansluiten van een perceel op het riool, mag ten laste worden gebracht van de aansluitvergunning. Deze vergunning moet worden aangevraagd om een perceel op het riool aan te mogen sluiten en bevat nu nog alleen de kosten van de aannemer die de aansluiting verzorgt.
- Personele inzet vanuit het asset ondergrond (waarbij wordt gecontroleerd of de straat door de initiatiefnemer weer in de oorspronkelijke kwaliteit wordt teruggebracht), mag ten laste worden gebracht van de degeneratievergoeding die Teylingen ontvangt van de initiatiefnemer. Dit gebeurt momenteel op zeer beperkte schaal.

Wanneer ook deze financiële dekking wordt ingezet, zou dat voor Teylingen tot de volgende consequenties leiden:

Dekking	Meerkosten scenario 1	Aandeel Teylingen
afvalstoffenheffing		
rioolheffing	€ 259.142	€ 112.882
toerekenen aan kredieten	€ 603.207	€ 262.757
Toerekenen aan aansluitvergunning	€ 49.804	€ 21.695
Toerekenen aan GREX/anterieure overeenkomst	€ 149.820	€ 65.262
degeneratievergoeding	€ 171.600	€ 74.749
budget areaal uitbreiding	€ 168.346	€ 73.332
Totale dekking	€ 1.401.919	€ 610.676

- 43,56% van de totale meerkosten van het asset riool komen ten laste van de rioolheffing in Teylingen, die daardoor met ongeveer € 5 per huishouden toeneemt
- 43,56% van de totale meerkosten die het gevolg zijn van het aantrekken van projectleiders en werkvoorbereiders wordt gemaakt in Teylingen, komen ten laste van de investeringsbudgetten en leiden op termijn tot hogere kapitaallasten.
- In totaal wordt € 49.804 aan personele inzet van het asset riool ten laste gebracht van de aansluitvergunning, waarvan € 21.695 (43,56%) landt in aansluitvergunningen in Teylingen.
- 43,56% van de geraamde inzet op planontwikkeling en grondexploitaties in de openbare ruimte komen ten laste van de anterieure overeenkomsten en grondexploitaties in Teylingen. Het gaat om een bedrag van € 65.262 per jaar
- De uitbreiding bij asset ondergrond komt voor 43,56% ten laste van Teylingen. Dit betekent dat € 74.749 ten laste van het budget voor wegen wordt gebracht. Hiervoor is ruimte in de begroting van Teylingen.
- Tot slot wordt een bedrag van € 168.346 ten laste gebracht van het budget areaaluitbreiding uit de HLTsamen begroting. Dit budget is momenteel als stelpost beschikbaar in de begroting 2026

Dit scenario kan binnen Teylingen worden gefinancierd zonder dat er naar extra budgetruimte in de meerjarenbegroting moet worden gezocht. De inwoner draagt wel bij via een hogere rioolheffing, aansluitvergunning en kosten voor anterieure overeenkomsten. Daarnaast zullen op termijn de kapitaallasten van de investeringsbudgetten en grondexploitaties toenemen.

De extra capaciteit in dit scenario zal leiden tot een hoger volume aan opdrachten voor onderhoud en vervanging van de assets. Naar verwachting zullen uiteindelijk de beschikbare exploitatiebudgetten en investeringsbudgetten niet toereikend zijn om dit hoger volume aan opdrachten mee te financieren, zeker waar het gaat om de assets wegen, kunstwerken en riolering. Met het vaststellen van de beheerplannen duidelijk welke bedragen het precies betreft. Naar verwachting zijn de effecten voor 2026 en 2027 nog beperkt, omdat scenario 1 eerst geïmplementeerd moet worden en de werving van nieuwe vaste medewerkers naar verwachting enige tijd vergt. Vanaf 2028 is de verwachting, is er wel behoefte aan aanvullende exploitatie- en investeringsmiddelen. In hoofdstuk 4 wordt de financiële dekking verder geduid.

Scenario 2 – Inlopen achterstand

In scenario 2 groeit de formatie van 24,85 fte naar 52,08 fte, een toename van 27,23 fte. Vertrekpunt bij dit scenario is de vraag “wat is er nodig om op een professionele wijze om te kunnen gaan met de uitdagingen van nu en in de toekomst en aanmerkelijk in te kunnen lopen op de bestaande achterstand in de kwaliteit van de openbare ruimte. De doorlooptijd van een project is gemiddeld 7 jaar, wat maakt dat in korte tijd inlopen van achterstanden niet aan de orde is. Afhankelijk van het asset zal de achterstand in een periode van ongeveer 10 jaar zijn ingelopen.

Met scenario 2 kan planmatig worden gewerkt en vindt onderhoud en vervanging plaats aan de hand van de telkens geactualiseerde beheerplannen. Beleidskeuzes worden uitgewerkt en ter besluitvormingen aan de raad voorgelegd en er kan op professionele wijze inhoud worden gegeven aan projectmatig werken. Ook thema's als duurzaamheid en integraal werken worden opgepakt. Onderstaande tabel laat de verdeling van de formatie over de verschillende rollen zien.

Asset	Indirect personeel		Direct personeel							
	Team leider	Data beheer	Onder steuner	Senior medew.	Bestek schrijver	installatie verantw.	Asset manager	Asset beheerder	Asset toezicht	PL / WV / DV
Wegen		1					0,8	2,5	1,58	2
Groen							1	2	2	1
speelplaatsen							0,25	0,5	1	0,5
Ondergrond/VRI								1	2	
Afval							1	2	2	0
Verlichting						0,3	0,5	1	0,5	
Riolering		0,8				0,5	1,5	3	2,5	0,75
Straatmeubilair							0,25	1	1,25	
Water		0,2					1	2	1	1
Kunstwerken						0,2	0,5	0,5	0,5	1
overig	2		1	2	0,2			1		
subtotaal in fte	2	2	1	2	0,2	1	6,8	16,5	14,33	6,25
Totaal Beheer in fte	52,08									

In scenario 2 worden alle rollen versterkt, zodat ruimte ontstaat om vooruit te kijken en meer aanbestedingen te doen. De toename van assetbeheerders en -toezichthouders zorgt ervoor dat de adviesrol binnen de HLTsamen organisatie wordt versterkt en met een brede blik naar ontwikkeling van de openbare ruimte kan worden gekeken. De keuze voor dit scenario heeft gevolgen zoals weergegeven op de volgende pagina.

onderwerp	Scenario 2
Planmatig werken conform beheerplannen	Er is tijd om beheerplannen jaarlijks te herijken. Projecten die op de planning staan kunnen worden uitgevoerd in betreffende jaar Integraliteit kan worden gevonden vanuit technische noodzaak. Er kan tijdig ingespeeld worden op maatschappelijke ontwikkelingen
Participatie bij werkzaamheden	Er kan ruimte geboden worden aan participatie en tijdig betrekken van gebruikers van de openbare ruimte. We nemen daarin initiatief en kunnen initiatief van anderen omarmen, waarbij we samenhang tussen activiteiten zoeken.
Meldingen Openbare Ruimte	Naast een omgang met storingen kan er omgegaan worden met vragen, suggesties en wensen. We kunnen daarin initiatief omarmen. Meldingen zullen teruglopen omdat de kwaliteit van de openbare ruimte verbeterd. Dit maakt minder storingen en klachten.
Monodisciplinaire projecten	Er vinden allen monodisciplinaire projecten en activiteiten plaats waar zeker van is dat er geen integraliteit gevonden kan worden. Hierin is wel vooraf afgestemd.
Multidisciplinaire projecten (betreffen meerdere assets)	Multidisciplinaire projecten vormen het uitgangspunt van projecten. Ik kan vroegtijdig, meerdere jaren vooraf, worden gecommuniceerd wanneer projecten zullen plaatsvinden.
Opstellen beleids- en beheerplannen	Er wordt tijdig herijkt. Daarnaast kan er meerjarig vooruitgekeken worden om pieken in begrotingen, werkbelasting of functionaliteit van de openbarer ruimte te drukken.
Bedrijfsvoering	Het werk kan op een professionele en planmatige wijze worden uitgevoerd. Proactiviteit is het uitgangspunt wat rust en overzicht met zich meebrengt. Medewerkers worden niet zozeer overvallen door de waan van de dag. Er is tijd voor persoonlijke ontwikkeling HLTsamen en werken voor Hillegom, Lisse en Teylingen wordt aantrekkelijker door positieve projecten en resultaten.
Wegen & Civiele Kunstwerken	De achterstand inlopen zal jaren duren, maar er kan planmatig en overzichtelijk gewerkt worden. Er kan (vroeg)tijdig ingegrepen worden en situaties zoals afsluitingen zijn eerder gepland en afhankelijk van inspectieresultaten. De aanpak van wegen kan leidend worden in een integrale aanpak van openbare ruimte
Riolering	Op basis van schadebeelden kan een meerjarig onderhoudsprogramma worden opgesteld en uitgevoerd. Daarnaast zal achterstand in onderhoud ingelopen kunnen worden. Er komen voldoende onderhouds- en vervangingsprojecten van de grond om in te lopen. Daarbij wordt bereikbaarheid en beschikbaarheid van de openbare ruimte eerder leidend dan beschikbare capaciteit voor voorbereiding en uitvoering. Integraliteit wordt daarin effectiever gezocht. Er kan een meer gebiedsgerichte benadering komen voor de aanpak van openbare ruimte en de omgang met wateroverlast, verdroging of hittestress.
Water	Er kan omgang geboden worden met de gemeentelijke grondwatertaak De omgang met de kaderrichtlijn water vraagt aandacht in de toekomst PWKA wordt uitgevoerd
Groen	op basis van de omgevingsvisie kan actief vergoend worden (mits voldoende exploitatie en investeringsbudget beschikbaar is).
Spelen	Beleid en beheerplannen kunnen periodiek worden herijkt. Projecten kunnen tijdig en in positieve participatie worden uitgevoerd. Daarbij kan oog zijn voor een brede opvatting voor verblijven en recreëren in de openbare ruimte. Het is mogelijk om in een vroegtijdig stadium gebruikers van de openbarer ruimte te betrekken bij plannen en ontwerpen. Wensen, ideeën en suggesties kunnen worden meegenomen. Daarbij kan ook nadrukkelijker oog zijn voor de diversiteit van gebruikers door de jaren heen.
Straatmeubilair	Er kan nadrukkelijker oog zijn voor tijdige investeringen en onderhoud aan straatmeubilair.
Verlichting	Actief en planmatig aan de slag met het terugdringen van energieverbruik. Ook kan er slimmer worden ingespeeld op het gebruik van verlichting, en lichtmasten.
Ondergrond	Vervanging bij ziekte en verlof is formatief voorzien Toezicht op straatwerk en verleende vergunningen kan steekproefsgewijs plaatsvinden.
Afval	Er is aandacht voor tijdige aanbestedingen en projectmatige aanpak van de openbare ruimte. Er kan ingespeeld worden op veranderende maatschappelijk behoeften en ontwikkelingen. Er kan pro-actiever ingespeeld worden op omgang met afval. Afval kan daarmee beter gezien worden als grondstof binnen een circulaire economie.

Financieel effect

Scenario 2 leidt voor het directe personeel tot een toename van de salarissen plus toegerekende overhead van € 2.944.775. Dit bedrag bestaat voor € 2.231.000 uit salarissen en voor € 713.775 uit toegerekende overhead. De toegerekende overhead wordt voor € 313.100 gebruikt om het indirecte personeel te financieren, waardoor een bedrag van € 400.775 resteert voor HLTsamen om de extra overheadkosten van de 27,23 fte nieuw personeel te financieren.

Meerkosten scenario 2										
	indirect personeel		Direct personeel							
Asset	Team leider	Data beheer	Ondersteuner	Senior medew.	Bestek schrijver	installatie verantwoord	Asset manager	Asset beheerder	Asset toezicht	PL / WV / DV
Wegen		€ 91.700					€ 40.214	€ 223.931	€ 62.473	€ 268.092
Groen speelplaatsen							€ 33.512	€ 121.044	€ 107.712	€ 134.046
Ondergrond/VRI								€ 42.365	€ 215.424	€ 67.023
Afval	afvalheffing							€ 121.044		
Verlichting						€ 36.313	€ 67.023	€ 121.044		
Riolering	rioolheffing	€ 73.360				€ 60.522	€ 67.023	€ 242.088	€ 161.568	€ 100.535
Straatmeubilair							€ 33.512	€ 60.522	€ 80.784	
Water		€ 18.340					-€ 134.046	€ 121.044	€ 53.856	€ 134.046
Kunstwerken						€ 24.209	€ 67.023		€ 53.856	€ 134.046
overig	€ 129.700			€ 22.928						kredieten
subtotaal in fte	€ 129.700	€ 183.400		€ 22.928		€ 121.044	€ 174.260	€ 1.053.083	€ 735.673	€ 837.788
Totaal Beheer in fte	€ 313.100		€ 2.944.775							

De huidige capaciteit van Beheer wordt gefinancierd uit de afvalstoffenheffing, de rioolheffing en de reguliere begroting, maar zijn er meer mogelijkheden om de salarislasten te dekken. Bij scenario 1 ging het om te toerekenen van kosten aan investeringsinvesteringbudgetten, anterieure overeenkomsten, grondexploitaties, de aansluitvergunning en degeneratievergoeding. Deze dekking wordt ook in scenario 3 ingezet en leidt daarmee tot de volgende financiële consequenties voor Teylingen:

Dekking	Meerkosten scenario 2	Aandeel Teylingen
afvalstoffenheffing	€ 121.044	€ 52.727
rioolheffing	€ 581.932	€ 253.490
toerekenen aan kredieten	€ 737.253	€ 321.147
teorekenen aan aansluitvergunning	€ 49.804	€ 21.694
Toerekenen aan GREX/antierieure overeenkomst	€ 208.560	€ 90.849
degeneratievergoeding	€ 171.600	€ 74.749
budget areaal uitbreiding	€ 168.346	€ 73.332
te dekken in begroting	€ 906.237	€ 394.757
Totale dekking	€ 2.944.775	€ 1.282.744

- Een bedrag van € 52.727 wordt in Teylingen toegerekend aan de afvalstoffenheffing. Oftewel 43,56% van de totale meerkosten van het asset afval. Doordat stijgt de afvalstoffenheffing met ongeveer € 4 per huishouden.
- Een bedrage van € 253.490 wordt in Hillegom toegerekend aan de rioolheffing. Oftewel 43,56% van de totale meerkosten van het asset riool. Daardoor stijgt de rioolheffing met ongeveer € 12 per huishouden.
- 43,56% van de totale meerkosten die het gevolg zijn van het aantrekken van projectleiders en werkvoorbereiders, leiden op termijn tot hogere kapitaallasten in Teylingen voor een bedrag van € 321.147
- In totaal wordt € 49.804 aan personele inzet van het asset riool ten laste gebracht van de aansluitvergunning, waarvan € 21.694 (43,56%) landt in aansluitvergunningen in Teylingen.

- 43,56% van de geraamde inzet op planontwikkeling en grondexploitaties in de openbare ruimte, komen ten laste van de anterieure overeenkomsten en grondexploitaties. Het gaat om een bedrag van € 90.849 per jaar
- De uitbreiding bij asset ondergrond komt voor 43,56% ten laste van Teylingen. Dit betekent dat € 74.749 ten laste van de degeneratievergoeding wordt gebracht. Hiervoor is ruimte in de begroting van Teylingen.
- Evenals in scenario 1 wordt een bedrag van € 168.237 ten laste van het budget areaaluitbreiding uit de HLTsamen begroting gebracht. Dit budget is geen onderdeel van de begroting van Teylingen, maar van HLTsamen.
- Resteert een nog niet gedekte uitgave van in totaal € 906.237, waarvan 43,56% (zijnde € 394.757) ten laste komt van Teylingen. Hiervoor is in de begroting nog geen dekking beschikbaar. Dit zal uit de algemene middelen moeten komen.

Scenario 2 betekent voor Teylingen dat de inwoners met hogere afvalstoffen- en rioolheffing worden geconfronteerd en dat de kosten van de aansluitvergunning en de anterieure overeenkomsten toenemen. Ook de kapitaallasten van de investeringsbudgetten en grondexploitaties zullen in de toekomst stijgen. Binnen de begroting van Teylingen zal een bedrag van € 327.307 vrijgemaakt moeten worden om dit scenario te financieren. Daar staat tegenover, dat het onderhoud en de vervanging van de assets op een kwalitatief goed niveau gebeurt en achterstanden worden ingelopen in 10 jaar.

De extra capaciteit zal in scenario 2 leiden tot een aanmerkelijk hoger volume aan opdrachten voor onderhoud en vervanging van de assets. De komende jaren zullen de beschikbare exploitatiebudgetten en investeringsbudgetten niet toereikend zijn om al het noodzakelijke onderhoud en vervanging te betalen, zeker waar het gaat om de assets wegen, kunstwerken en riolering. Met het vaststellen van de Meerjaren Onderhoudsplannen wordt duidelijk welke bedragen het precies betreft. Naar verwachting zijn de effecten voor 2026 nog beperkt, maar vanaf 2027 worden al tekorten verwacht. In hoofdstuk 5 wordt de financiële dekking verder geduid

4. Voorkeursscenario en financiën

HLTsamen is één organisatie die werkt voor drie gemeenten. De businesscase wordt daarom gelijktijdig in drie gemeenten behandeld. Daarbij is het voordeliger dat de gemeenten kiezen voor hetzelfde scenario omdat de werkwijze binnen HLTsamen uniform blijft. Voor elke gemeente is databeheer vereist, beleidsontwikkeling noodzakelijk en professionele aansturing van aannemers onmisbaar. Differentiatie in de wijze waarop de assets worden beheerd is praktisch bijzonder bewerkelijk en in zeker mate onwerkbaar. Daarom wordt in paragraaf 4.2 een voorkeursscenario geadviseerd.

Externe toetsing

De in de scenario's opgenomen uitbreiding van capaciteit is gebaseerd op praktijkervaring. Op basis van het dagelijkse werk is een inschatting gemaakt van de relatie tussen formatie en de kwaliteit van de openbare ruimte. In 2024/2025 is bovendien ervaring opgedaan met een tijdelijke uitbreiding naar circa 32 fte en met die inzichten zijn de scenario's 1 en 2 opgesteld. Aanvullend op deze praktijkervaringen, is ook een meer theoretische analyse uitgevoerd door een externe partij. Op basis van landelijke kengetallen en aan de hand van de door HLTsamen aangeleverde areaalgegevens, heeft deze partij berekend welke formatie nodig is om het onderhoud en de vervanging van onze assets adequaat uit te voeren. Daarbij is rekening gehouden met de specifieke inrichting van de bedrijfsvoering binnen HLTsamen, waaronder de inzet van stafdiensten, uitbesteding aan Meerlanden (Hillegom-Lisse) en werkzaamheden die door andere organisatieonderdelen worden uitgevoerd, zoals de buitendienst en team IOR. Conclusie: om de gemeentelijke beleidsdoelen te realiseren, zou de capaciteit van team Beheer moeten groeien naar ongeveer 57 fte. Deze komt overeen met de formatie zoals beschreven in scenario 2.

Voorkeursscenario

De scenario's hebben verschillende uitkomsten waar het gaat om de kosten en de kwaliteit van de openbare ruimte. Voortzetting van de huidige situatie is financieel het meest voordelig, maar leidt tot een verdere achteruitgang in kwaliteit van de assets. Er kan niet meer worden voldaan aan de beleidsuitgangspunten, welke de raad van Teylingen ten aanzien van de verschillende assets heeft vastgesteld. De verdere verslechtering van de kwaliteit van de openbare ruimte in het algemeen en die van het asset wegen in het bijzonder, zal onvermijdelijk aanleiding zijn voor de provincie om een herstelplan te eisen, om preventief toezicht af te kunnen wenden. Ook zal het aantal valpartijen en hiermee samenhangende aansprakelijkstellingen in de openbare ruimte toenemen. Handhaven van de huidige situatie ligt daarmee niet voor de hand.

Scenario 2 leidt tot relatief snel herstel van de kwaliteit van de openbare ruimte, maar het duurt ruim 10 jaar eer dit herstel daadwerkelijk is gerealiseerd, omdat projecten een lange doorlooptijd hebben. Dit scenario geeft rust en stelt de organisatie in staat om het werk op een professionele, proactieve en integrale wijze vorm te geven. De kosten van dit scenario zijn aanmerkelijk en in deze tijd van bezuinigingen is dat een lastige afweging. Niet alleen wordt Teylingen gevraagd om in de begroting een bedrag van €394.757 te vinden, ook de afvalstoffenheffing, rioolheffing en kapitaallasten stijgen. Aanvullend geldt dat vanaf 2027 de exploitatie en investeringsbudgetten serieus moeten worden verhoogd, zeker voor de assets wegen, kunstwerken en riolering. Daarmee lijkt scenario 2 mogelijk op langere termijn een noodzakelijk scenario, maar op dit moment financieel minder haalbaar. Ook is een verdubbeling van de capaciteit niet eenvoudig te realiseren en in te passen. Het vinden van personeel in de huidige staat en omgang met de arbeidsmarkt maakt dit een grote uitdaging. Inschatting is dat dit leidt tot formatie die niet gevuld kan worden. Daarom wordt scenario 2 op dit moment niet geadviseerd.

Het ambtelijk advies is om te kiezen voor **scenario 1**. Dit scenario leidt tot rust in de organisatie en een voortzetting van de ingezette lijn sinds 2023. Wat leidt tot een professionalisering van de werkwijze en voorkomt een verdere verslechtering van de kwaliteit in de openbare ruimte. Voor de dekking van de kosten in scenario 1, hoeft geen geld in de begroting van Teylingen te worden gevonden. Rioolheffing en de kapitaallasten nemen wel toe, maar minder dan bij scenario 2. Hetzelfde geldt voor de benodigde verhoging van de exploitatiebudgetten en de investeringsbudgetten. Naar verwachting duurt het minimaal 20 jaar voor de huidige achterstanden zijn weggewerkt.

Evaluatie

Het invoeren van scenario 1 vergt tijd. Het vinden van de juiste mensen, het inwerken, het vormgeven aan de werkzaamheden van de nieuwe projectleiders, vraagt tijd en aandacht van de HLTsamen-organisatie en daarom is de gelijktijdige instroom van 14 fte aan nieuwe medewerkers niet voor de hand liggend. De verwachting is dat het doorvoeren van scenario 1 anderhalf jaar gaat duren. Dit betekent dat de verwachte verhoging van exploitatie- en investeringsbudgetten pas na 2 jaar aan de orde is. Eerst zal de capaciteit gevonden moeten zijn om een groter volume aan opdrachten op de markt te kunnen zetten. Derhalve wordt voorgesteld om de resultaten van scenario 1 na een periode van 3 jaar te evalueren met de gemeenteraden. Op basis van opgedane ervaring en nog vast te stellen beheerplannen, kan worden bekeken of scenario 1 nog steeds de juiste keuze blijkt of dat de keuze moet worden bijgesteld.

Begrotingseffecten

De structurele vertaling van het gekozen scenario kan niet gebeuren in de begroting 2026, want deze is reeds vastgesteld. De gevraagde capaciteitsuitbreiding voor het onderhoud en vervanging van de assets in de openbare ruimte is echter dusdanig urgent, dat wachten op vaststelling van de begroting 2027 geen optie is. In dat geval zou namelijk heel 2026 met incidentele financiering overbrugd moeten worden terwijl er juist behoefte is om te bouwen aan een team met vaste medewerkers zodat kennis en ervaring niet meer weglekt bij vertrek van een externe.

Financiering 2026

In 2026 kan voor een bedrag van € 1.030.695 de structurele dekking al (rechtmatig) worden gerealiseerd. Voor een bedrag van € 371.224 kan dat pas rechtmatig in 2027, omdat eerst nadere actie is vereist (zoals aanpassing van de legesverordening). Voor deze € 371.224 is vanuit de gemeenten in 2026 incidentele overbrugging nodig. In onderstaande tabel is weergegeven welke dekkingsbronnen al in 2026 als structurele dekking kunnen dienen.

Dekking	Kosten scenario 1	Betreft	Structurele dekking in 2026?	incidentele bijdrage 2026 van Teylingen
Afvalstoffenheffing		Formatie ten behoeve van asset afval blijft gelijk. Daarom geen invloed op de afvalstoffenheffing		
Rioolheffing	€ 259.142	De extra kosten voor het asset riool kunnen niet meer in de rioolheffing 2026 worden verwerkt omdat de begroting 2026 al is vastgesteld. Wel kunnen de kosten in 2026 op het product riolering worden geboekt en maken daarbij onderdeel uit van de jaarrekening 2026. De uitgaven worden verwerkt in de tussenrapportage 2026. Vanaf 2027 maken de kosten wel deel uit van de rioolheffing	ja	
Kredieten	€ 603.207	De kosten van projectleiding, werkvoorbereiding en toezicht worden ten laste van de projecten (en daarmee de kredieten) gebracht waar ze aan werken. Hiervoor is tijdschrijven noodzakelijk. De kredieten bieden hier in 2026 voldoende ruimte voor omdat deze vaak niet per project zijn begroot maar per beleidsterrein. Deze kosten kunnen derhalve in 2026 al aan de kredieten worden toegerekend. Bij het aanbieden van de meerjarige onderhoudsplanning aan de raad in 2026, zal een actualisatie van de kredieten plaatsvinden.	ja	
Aansluitvergunning	€ 49.804	De ureninzet van HLTsamen gaat onderdeel uitmaken van het tarief van de aansluitvergunning. Daartoe zal eerst de legesverordening moeten worden aangepast. Dit gebeurt op zijn vroegst voor 2027, derhalve is deze dekkingsbron niet beschikbaar in 2026 en is incidentele overbrugging van 2026 noodzakelijk.	nee	€ 21.695
GreX en anterieure overeenkomst	€ 149.820	Vanuit de verschillende assets worden advies-werkzaamheden verricht voor grondexploitaties en initiatieven van ontwikkelaars. Deze inzet mag conform wetgeving ten laste worden gebracht van respectievelijk de GREX en de anterieure overeenkomst. Voor 2026 is dit nog geen structurele dekking omdat het niet bij bestaande anterieure overeenkomsten kan en grexen eerst moeten worden geactualiseerd. Derhalve is deze dekkingsbron niet beschikbaar in 2026 en is incidentele overbrugging van 2026 noodzakelijk.	nee	€ 65.262
Degeneratievergoeding	€ 171.600	De kosten van het asset ondergrond worden ten laste gebracht van het product wegen in de begroting van Hillegom. Hiervoor is momenteel nog geen dekking beschikbaar, deze zal in de begroting 2027 gevonden moeten worden. Derhalve is deze dekkingsbron niet beschikbaar in 2026 en is incidentele overbrugging van 2026 noodzakelijk.	nee	€ 74.749
Budget areaal uitbreiding	€ 168.346	Budget is beschikbaar binnen HLTsamen en kan in 2026 structureel worden ingezet.	ja	
	€ 1.401.919			€ 161.705

In 2026 is HLTsamen breed € 1.030.695 structureel beschikbaar en € 371.224 kan nog niet worden geeffectueerd. Het structurele budget wordt gebruikt voor het werven van vast personeel vanaf 2026. Wanneer de € 371.224 vanaf 2027 ook een structureel karakter krijgt, wordt ook hiervoor vast personeel geworven. De gemeenten wordt gevraagd de € 371.224 in 2026 incidenteel te doteren. Verdeling van de incidenteel benodigde middelen gaat via de vaste verdeelsleutel tussen de gemeenten, omdat de kosten ook in deze verhouding voor de gemeenten worden gemaakt.

Dekking	Kosten scenario 1	incidentele bijdrage 2026 van Teylingen	incidentele bijdrage 2026 van Lisse	incidentele bijdrage 2026 van Hillegom
<i>Verdeling binnen HLTsamen</i>		43,56%	30,47%	25,95%
Afvalstoffenheffing				
Rioolheffing	€ 259.142,00			
Kredieten	€ 603.207,00			
Aansluitvergunning	€ 49.804,00	€ 21.694,62	€ 15.175,28	€ 12.924,14
Grex en anterieure overeenkomst	€ 149.820,00	€ 65.261,59	€ 45.650,15	€ 38.878,29
Degeneratievergoeding	€ 171.600,00	€ 74.748,96	€ 52.286,52	€ 44.530,20
Budget areaal uitbreiding	€ 168.346,00			
Totaal	€ 1.401.919,00	€ 161.705,17	€ 113.111,95	€ 96.332,63

In 2024 is de gemeenten gevraagd om incidenteel een bedrag van €825.000 beschikbaar te stellen voor het beheer van de openbare ruimte voor 2024 én voor 2025. Destijds heeft ingestemd met het bedrag voor 2024 maar niet voor de tranche 2025. Met deze businesscase wordt gevraagd alsnog een deel van de tranche 2025 incidenteel beschikbaar te stellen. Het gaat om een bedrag van € 161.705. Het incidentele bedrag van 161.705 kan voor een deel gedekt worden doordat de gemeente eerder een structureel budget beschikbaar heeft gesteld voor de kosten voor de medewerkers kabels en leidingen € 127.530. Daarmee resteert er een incidentele bijdrage van € 34.175 specifiek voor de gemeente Teylingen.

Risico's

Het structureel tekort aan capaciteit brengt meerdere risico's met zich mee voor de kwaliteit en continuïteit van het beheer van de openbare ruimte. Zonder uitbreiding van de formatie blijven achterstanden in onderhoud en vervanging bestaan of nemen verder toe. Dit heeft directe gevolgen voor de leefbaarheid, veiligheid en het vertrouwen van inwoners in de gemeentelijke dienstverlening.

Beheerplannen

Een belangrijk bestuurlijk risico is het ontbreken van actuele beleids- en beheerplannen voor diverse assets. Hierdoor ontbreekt de noodzakelijke sturingsinformatie en wordt het lastig om keuzes te verantwoorden. Dit vergroot de kans op ad-hoc besluitvorming en inefficiënte inzet van middelen. Ook ontstaat het risico op preventief toezicht door de externe toezichthouder (provincie) wanneer essentiële voorzieningen niet op orde zijn of wettelijke taken onvoldoende worden ingevuld.

Naar verwachting worden de geactualiseerde beheerplannen (inclusief de financiële consequenties) voor de verschillende assets in de loop van 2026-2027 aan de gemeenteraad aangeboden. Dit betekent dat bij de besluitvorming over de businesscase (die alleen handelt over de benodigde personele inzet/formatie), de benodigde extra exploitatie- en investeringsbudgetten nog niet bekend zijn. Geadviseerd wordt om de besluitvorming over de businesscase daar niet afhankelijk van te maken. Enerzijds omdat voor het komen tot documentatie en besluitvorming van de beheerplannen inzet nodig is. Dit geldt ook voor het opzetten van aanbestedingen en projecten Daarnaast geldt bij scenario 1 dat 2026 en 2027 nodig zijn om de organisatie op

te bouwen en daarmee lijkt een verhoging van de exploitatie en investeringsbudgetten pas in 2028 aan de orde te zijn. Besluitvorming over de beheerplannen is derhalve volgend op de businesscase.

Hoogte investeringsbudgetten

In de businesscase wordt bij scenario 1 en 2 gesproken over een verhoging van de benodigde investeringsbudgetten. Enerzijds omdat meer capaciteit betekent dat er meer aanbestedingen op de markt kunnen worden gezet, anderzijds omdat op dit moment de huidige kredietramingen vooral de berekende uitbestedingskosten zelf betreffen en kosten voor verzekeringen, vergunningen, adviezen, flankerende maatregelen, participatie, communicatie, juridisch advies maken en kosten voor voorbereiding / advisering / toezicht (VAT) niet altijd zijn meegenomen. Ook de inflatie (kosten aannemers) is in werkelijkheid hoger dan de compensatie die hiervoor in de gemeentelijke begroting wordt ontvangen. In de nieuwe beheerplannen zullen alle kosten worden meegenomen, wat tot hogere investeringsbudgetten zou kunnen leiden.

Databeheer

Operationeel leidt het capaciteitsgebrek tot beperkte toetsing van werkzaamheden van opdrachtnemers, onvoldoende databeheer, en het ontbreken van planmatige vervangingscycli. Dit vergroot de kans op kwaliteitsverlies, hogere kosten door inefficiëntie en verminderde grip op contractuele verplichtingen.

Bedrijfsvoering

Het opstellen van dit document komt voort uit de gemeentelijke taak voor het zorgdragen voor kapitaalgoederen van de gemeenschap. Zoals gesteld vragen deze assets aandacht en inzet van professionals met gedegen kennis. De huidige (formatieve) staat van de ambtelijk organisatie is dermate dat er onbehoorlijke druk wordt ervaren bij de (vaste) medewerkers die uitvoering geven aan bovengenoemde taken. Bij het uitblijven van een structurele omgang met ontwikkelingen en aanpak van de formatieve ruimte loopt de HLTsamen organisatie, en daarmee gemeenten, het risico dat medewerkers hun taken niet meer kunnen uitvoeren. Concreet kan dit zich op meerdere manieren uiten: 1. ziekte en verzuim, met blijvende personele lasten zonder inzet. 2. In het opstappen van medewerkers naar andere organisatie, met als gevolg geen inzet en verdere druk op de mensen die wel blijven. Ook kan onvrede leiden tot maatschappelijke onrust, door verminderde kwaliteit en inzet van medewerkers. Uiteenlopend van geen of slechte reacties op meldingen tot fouten ten aanzien van constructieve veiligheid.

Omgang ontwikkelingen

Tot slot is er een strategisch risico: het niet kunnen inspelen op beleidsmatige ontwikkelingen zoals klimaatadaptatie, inclusiviteit en biodiversiteit van de openbare ruimte. Hierdoor dreigt de gemeente achter te raken bij maatschappelijke opgaven en regionale samenwerking.

Specificering van financiële onderbouwing

In scenario 1 en 2 worden de kosten voor de extra capaciteit uit meerdere bronnen gedekt. In deze paragraaf wordt de dekking nader geduid.

Scenario 1

Scenario 1 leidt tot meerkosten van € 1.401.919 en deze kosten worden via de bestaande verdeelsleutel verdeeld over Hillegom (25,95%), Lisse (30,47%) en Teylingen (43,56%). De inzet van de extra capaciteit leidt namelijk ook in deze verhouding tot werkzaamheden en inzet voor de verschillende HLTsamen-gemeenten. Om de meerkosten te kunnen dekken is gekeken naar verschillende financieringsbronnen. De capaciteit voor onderhoud en vervanging van de assets wordt op dit moment vanuit 3 financieringsbronnen gedekt:

- Personele inzet op het asset afval wordt gefinancierd vanuit de afvalstoffenheffing. Meer capaciteit op het asset afval betekent derhalve een verhoging van de afvalstoffenheffing
- Personele inzet op het asset riool wordt gefinancierd vanuit de rioolheffing. Meer capaciteit op het asset riool betekent derhalve een verhoging van de rioolheffing
- Overige personele inzet wordt momenteel betaald uit de exploitatie en komt daarmee ten laste van de drie gemeenten via hun bijdrage aan HLTsamen. In de begrotingen is dit onder diverse assets opgenomen.

Voor de dekking van de meerkosten van € 1,4 mln. bij scenario 1, is naar deze bestaande financieringsbronnen gekeken, maar ook is gekeken of er nog alternatieve financiering mogelijk was. Vertrekpunt daarbij was het zoeken naar aansluiting bij financiering die door andere organisatie onderdelen binnen de HLTsamen al worden toegepast. Door op deze wijze naar de meerkosten te kijken, is de volgende dekking beschikbaar.

Bedrag HLT	Dekking	Teylingen	Duiding Teylingen
€ 259.142	Rioolheffing	€ 112.882	In scenario 1 bedragen de kosten voor de uitbreiding bij asset riool in totaal € 308.946. Van deze extra rioleringskosten wordt al € 49.804 ten laste van de aansluitvergunning gebracht, waardoor op het asset riool per saldo extra kosten voor een bedrag van € 259.142 resteren. De inzet van de extra capaciteit zal voor 43,56% ten gunste van Teylingen komen. Dit is conform de huidige verdeelsleutel. Dat betekent een belasting van € 112.882 aan de rioolheffing voor inwoners van Teylingen
€ 603.207	Investeringsbudgetten	€ 262.757	Voor een bedrag van € 703.742 wordt capaciteit voor projectleiders en werkvoorbereiders aangetrokken. Hiervan wordt € 100.535 ten laste van de rioolheffing gebracht (geraamde inzet van projectleiders voor asset riool) waardoor een bedrag van € 603.207 resteert. Omdat de projectleiders en werkvoorbereiders in principe alleen aan vervangingsprojecten werken en deze gefinancierd worden met investeringsbudgetten, kunnen deze kosten (via geschreven uren) ten laste van de investeringen worden gebracht. Andere onderdelen van de HLT-organisatie hanteren nu ook al deze systematiek. Geraamd wordt dat 43,56% ofwel € 262.757 van de inzet van projectleiding aan Teylingen projecten wordt besteed, maar in de praktijk zou dat anders uit kunnen vallen. De werkelijke inzet van projectleiders komt ten laste van de investeringskredieten en dat betekent voor Teylingen dat uiteindelijk de kapitaalasten van de investeringsbudgetten hoger zullen uitvallen in de toekomst dan nu het geval is.
€ 49.804	Aansluitvergunning	€ 21.695	Voor het aansluiten van een perceel op het riool moet eenmalig een aansluitvergunning worden aangevraagd door de eigenaar. De werkzaamheden die een aannemer verricht om de aansluiting te realiseren, worden nu al bij de eigenaar in rekening gebracht. Maar ook vanuit HLT is capaciteit vereist, bijvoorbeeld waar het gaat om het in behandeling nemen van de aanvraag, ter plekke de situatie te bekijken, de werkzaamheden te begeleiden en te toetsen en uiteindelijk de aansluiting op te nemen in de beheersystemen. Geraamd wordt dat deze inzet vanuit asset riool € 49.804 bedraagt. Geraamd wordt dat hiervan 43,56% ten behoeve van aansluitingen in Teylingen zullen plaatsvinden. Deze kosten van € 21.695 worden in rekening gebracht bij de eigenaren van de percelen waar een aansluiting wordt gerealiseerd. Hiervoor zal wel de legesverordening moeten worden aangepast.
€ 149.820	GREX/antérieure overeenkomst	€ 65.262	Vanuit de verschillende assets worden werkzaamheden verricht ten behoeve van grondexploitatie en ruimtelijke initiatieven van ontwikkelaars. Deze inzet mag ten laste worden gebracht van respectievelijk de Grondexploitatie en de antérieure overeenkomst, maar dat gebeurt op dit moment nog niet. Wel wordt nu al capaciteit van andere onderdelen van de HLT organisatie ten laste van GREX en antérieure overeenkomsten gebracht. De verwachte inzet van de assets wordt geraamd op € 149.8200 en conform verdeelseutel betekent dit dat naar verwachting 43,56%, zijnde € 65.252 ten laste komt van grondexploitatie en antérieure overeenkomsten in Teylingen. Uiteraard wordt uiteindelijk alleen de werkelijke ureninzet toegerekend.
€ 171.600	Degeneratie	€ 74.749	Vanuit het asset ondergrond wordt toezicht gehouden op het dichtstraten van de wegen nadat werkzaamheden in de grond door derden (zoals Liander) zijn verricht. Hier krijgt de gemeente een degeneratievergoeding voor (voor de gebruikte materialen) en de externe partij moet een vergunning hiervoor hebben (voor de gemaakte HLT-uren). De capaciteit van asset ondergrond wordt momenteel deels ten laste van deze inkomsten gebracht, maar in werkelijkheid is het asset in veel grotere mate bezig met deze controle-werkzaamheden. Daarom is het realistisch om een groter deel ten laste te brengen van deze inkomsten, zijnde € 171.600. Omdat deze kosten in de begroting van Teylingen al op een realistisch niveau zijn geraamd, kan de aan Teylingen toegerekende € 74.749 hierin worden ondergebracht en zijn er geen verdere financiële consequenties.
€ 168.346	Areaaluitbreiding	€ 73.332	HLT samen kent het budget areaaluitbreiding. Wanneer een areaal uitbreidt (bijvoorbeeld door het aanleggen van een nieuwe speelplek), wordt een bedrag vanuit dit budget overgeheveld naar het onderhoudsbudget van asset spelen zodat de nieuwe speelplek in de toekomst ook onderhouden kan worden. Het budget areaaluitbreiding bedraagt € 356.000 in 2026 en hier wordt € 168.346 voor gebruikt ter dekking van de businesscase. Daarmee resteert er nog voldoende in het budget areaaluitbreiding om een komend beroep erop als gevolg van areaaluitbreiding bij de assets te financieren.
€ 1.401.919		€ 610.676	

Scenario 2

Scenario 2 kent meerkosten voor een bedrag van € 2.944.775. De verdeling over de verschillende dekkingsbronnen is vergelijkbaar met scenario 1, alleen de bedragen verschillen omdat er sprake is van een grotere capaciteit binnen de assets. In onderstaand overzicht wordt alleen ingegaan op de verschillen in bedragen. Hetgeen bij scenario 1 wordt uitgelegd over de dekkingsbronnen is ook van toepassing op scenario 2.

Bedrag HLT	Dekking	Teylingen	Duiding Teylingen
€ 121.044	Afval	€ 52.727	in scenario 2 komt er een assetbeheerder afval bij en deze kosten worden ten laste gebracht van de afvalstoffenheffing
€ 581.932	Riool	€ 253.490	In scenario 2 wordt er meer capaciteit ten laste van de rioolheffing gebracht. Daarbij worden ook nu de inkomsten van de aansluitvergunning van de extra kosten afgetrokken
€ 737.253	Kredieten	€ 321.147	Er wordt een grotere capaciteit aan projectleiders en werkvoorbereiders aangetrokken waardoor een hoger bedrag aan de kredieten zal worden toegerekend. Ook kunnen er meer projecten worden opgepakt en zijn er dus meer kredieten om de kosten over te verdelen.
€ 49.804	Aansluitvergunning	€ 21.694	Het aantal aansluitingen op het riool verschilt niet tussen de scenario's en daarom ook de toe te rekenen kosten niet.
€ 208.560	GREX/antérieure overeenkomst	€ 90.849	Door de grotere capaciteit is er meer tijd beschikbaar om op een goede wijze te adviseren ten aanzien van planvorming (in eigen beheer of door externe partijen).
€ 171.600	Degeneratie	€ 74.749	De capaciteit voor asset ondergrond verschilt niet tussen scenario 1 en 2 en daarom ook de toe te rekenen kosten niet
€ 168.346	Areaaluitbreiding	€ 73.332	Hetzelfde bedrag wordt onttrokken aan het budget areaaluitbreiding
€ 906.237	begroting	€ 394.757	Na aftrek van bovenstaande dekking, resteert een teekort van € 906.237 dat ten laste komt van de gemeentelijke begroting. De verdeling over de gemeenten is gebaseerd op de bestaande verdeelsleutel, omdat de te verrichten werkzaamheden ook in die verhouding ten gunste van de verschillende gemeenten worden verricht. In de begroting van Teylingen is vooralsnog geen dekking beschikbaar voor de € 394.737 die ten laste van de gemeente wordt gebracht.
€ 2.944.776		€ 1.282.744	